

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 22

27 березня 2014 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 22 2014

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2014

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Симоненко О.

Підписання політичної частини Угоди про асоціацію України та ЄС в оцінках політиків та експертів	5
--	----------

Пальчук В., Половинчак Ю.

Статус «корінного народу» у вітчизняному та міжнародному правовому полі: юридичні та політичні аспекти	20
--	-----------

Законодавча влада	34
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	40
------------------------------	-----------

Політика	52
-----------------------	-----------

Економіка	63
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	67
--	-----------

Україна пропонує Генасамблеї ООН підтвердити суверенітет і територіальну цілісність країни

Україна внесла на розгляд Генасамблеї ООН проект резолюції щодо підтримки територіальної цілісності країни. Про це повідомив на брифінгу директор департаменту інформаційної політики МЗС Є. Перебийніс.

«Проект вже існує. Він зараз активно обговорюється в ООН, – повідомив Є. Перебийніс, уточнивши, що документ внесла Україна. – Ми пропонуємо, щоб Генасамблея ООН підтвердила суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України в рамках міжнародно визнаних кордонів».

Крім того, у проекті резолюції міститься заклик до мирного врегулювання ситуації та утримання від односторонніх дій, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

Також у документі йдеться про визнання референдуму в Криму нелегітимним і таким, який не може стати основою для перегляду статусу Автономної Республіки Крим і Севастополя.

«Також у резолюції міститься заклик не визнавати будь-яку зміну статусу Криму і Севастополя на основі цього референдуму і утриматися від дій, спрямованих на визнання цього статусу», – підкреслив Є. Перебийніс.

Він також додав, що питання демілітаризації Криму в проєкт резолюції не включено.

Генасамблея ООН збереться 27 березня в Нью-Йорку.

Нагадаємо, що 15 березня Рада безпеки ООН не змогла ухвалити резолюцію щодо вирішення кризи в Україні. Її підтримали 13 держав. Росія застосувала вето. Китай при голосуванні утримався (*Тиждень.ua* (<http://tyzhden.ua/News/105918>). – 2014. – 26.03).

Місія МВФ рекомендуватиме раді директорів виділити Україні 14-18 млрд дол.

Міжнародний валютний фонд завершив переговори про надання фінансової допомоги Україні.

Як повідомлялося раніше, з 4 березня 2014 р. в Україні працювала місія МВФ, яка займалася збором інформації для оцінки поточної економічної ситуації в країні та обговорення економічних реформ, які могли б бути підтримані Фондом.

Попередня 29-місячна програма співпраці МВФ і України stand by в момент початку її реалізації (липень 2010 р.) передбачала виділення Фондом Україні 10 млрд СПЗ (спеціальні права запозичення, штучний резервний і платіжний засіб, що емітується МВФ), що було еквівалентно 15,15 млрд. дол., однак Україна отримала лише два транші на 2,25 млрд СПЗ (близько 3,4 млрд дол.).

Нині місія Міжнародного валютного фонду має намір рекомендувати раді директорів МВФ розглянути виділення Україні кредитних коштів на загальну суму 14-18 млрд дол. Про це на брифінгу повідомив глава місії МВФ в Україні Н. Георгієв.

За його словами, рада директорів Фонду розгляне дане питання в квітні.

Таким чином, місія МВФ досягла угоди на рівні персоналу з владою України про програму економічних реформ, яка може бути підтримана дворічною програмою stand by Фонду обсягом 14-18 млрд дол. «Досягнута угода з офіційними органами підлягає затвердженню керівництвом і виконавчою радою МВФ. Очікується, що виконавча рада розгляне її у квітні, після прийняття офіційними органами країни дієвого і всеосяжного пакету попередніх заходів, покликаних стабілізувати економіку і створити умови для довготривалого економічного зростання», – зазначено в заяві Н. Георгієва.

За його словами, програма Фонду може стати частиною широкої міжнародної фінансової підтримки України на суму до 27 млрд дол. протягом наступних двох років. «Допомога МВФ складе від 14 до 18 млрд дол.; точна сума буде визначена

з урахуванням усього обсягу підтримки на двосторонній і багатосторонній основі», – зазначено в заяві (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.03).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Симоненко О., наук. співроб. СІАЗ, канд. політ. наук

Підписання політичної частини Угоди про асоціацію України та ЄС в оцінках політиків та експертів

У п'ятницю, 21 березня, у Брюсселі була підписана політична частина Угоди про асоціацію України з ЄС. Свої підписи під документами поставили Прем'єр-міністр України А. Яценюк, голова Європейської ради Херман Ван Ромпей, голова Європейської комісії Ж. Баррозу і керівники 28 країн ЄС.

Як пояснили напередодні в МЗС України, до політичної частини Угоди про асоціацію входять преамбула, розділи I (загальні принципи), II (політичний діалог, реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої і внутрішньої політики) і VII (інституційні, загальні та прикінцеві положення).

Зокрема, у преамбулі Угоди йдеться про те, що метою асоціації є збереження миру, а також створення умов для подальшої інтеграції України в європейський ринок, поглиблення співпраці для забезпечення прав і свобод людини.

У розділі I декларується повага демократичних принципів, прав людини та основних свобод, а також повага до принципу верховенства права, які мають формувати основу внутрішньої і зовнішньої політики сторін. «Забезпечення поваги до принципів суверенітету і територіальної цілісності, непорушності кордонів і незалежності, а також протидія розповсюдженню зброї масового знищення, пов'язаних з ним матеріалів

і засобів їх доставки також є основними елементами цієї Угоди», – ідеться в документі.

Також сторони визнають принципи вільної ринкової економіки основою для їхніх відносин.

У розділі II розглядаються питання зовнішньої політики й безпеки. «Сторони повинні поглиблювати свій діалог і співпрацю та сприяти поступовій конвергенції у сфері зовнішньої політики та безпеки, у тому числі спільної політики безпеки і оборони, а також, зокрема, розглядати питання недопущення конфліктів і антикризового управління, регіональної стабільності, роззброєння, нерозповсюдження, контролю над озброєннями та експортом зброї», – сказано в Угоді.

Також сторони підтверджують свою прихильність принципам поваги незалежності, суверенітету, територіальній цілісності та непорушності кордонів, відповідно до статуту ООН і Гельсінського акта.

У розділі VII прописано проведення політичного діалогу між сторонами у формі самітів і створення Ради асоціації і комітетів асоціації для контролю виконання Угоди, а також врегульовано доступ до судів, питання виконання зобов'язань і врегулювання спорів. «Підписання та реалізація політичної частини Угоди стане важливим чинником збереження незалежності та територіальної цілісності України. Адже політична частина, зокрема, передбачає тісну взаємодію з метою збереження безпеки і стабільності в регіоні, у тому числі з використанням усіх наявних дипломатичних і військових каналів. Крім того, буде створена нова структура двосторонніх органів між сторонами, перш за все Рада асоціації та Комітет асоціації, які будуть схвалювати за взаємною згодою юридично зобов'язуючі рішення. При цьому сторони домовилися зберегти цілісність угоди як єдиного документа», – заявили в МЗС.

Додамо, що в ст. 7 і 10 ідеться про суверенітет нашої країни. Зокрема, про те, що ЄС і Україна будуть поглиблювати співпрацю у сфері зовнішньої політики й підтверджують прихильність принципам суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів. Сторони обіцяють своєчасно

реагувати на спроби перешкодити цим принципам на всіх рівнях політичного діалогу.

Сторони також зобов'язуються посилити практичне співробітництво з упередження конфліктів. Це стосується спільних навчань і поліпшення військово-технічного забезпечення країн (<http://news.finance.ua/ua/~1/2014/03/21/321846>).

Водночас у документ не увійшли п'ять розділів: про співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки, про торгівлю і торговельні відносини, про економічне та галузеве співробітництво, про фінансове співробітництво та боротьбу з шахрайством і розділ, присвячений загальним й інституціональним положенням.

Підписання політичної частини Угоди про асоціацію є першим кроком України на шляху до вступу в ЄС, вважає А. Яценюк. Прем'єр-міністр України назвав підписання політичної частини Угоди про асоціацію Україною та ЄС історичним – як для України, так і для Євросоюзу. Перед підписанням документа А. Яценюк наголосив, що остаточна мета України – повноправне членство в ЄС. «Це – дуже важливий, але перший крок щодо того, щоб Україна стала повноправним членом ЄС», – заявив політик.

У свою чергу міністр закордонних справ України А. Дециця подякував Євромайдану за підписання Угоди: «Yes for ЄС! Угода про асоціацію тільки що підписана. Дякуємо тобі Євромайдан і Україно! Thank you EU».

Разом з тим, як заявив А. Яценюк, друга частина угоди – економічна – буде підписана вже після президентських виборів, які відбудуться 25 травня. «Ми будемо готові підписати економічну частину Угоди з ЄС після президентських виборів в Україні, але фактично ми вже зараз починаємо процес економічних зрушень. Підписання цієї Угоди – це фактично визнання того, що Україна стає частиною об'єднаного європейського простору. Було прийнято єдине правильне рішення спочатку підписати політичну частину Угоди – отримати від Європейського Союзу відкритий ринок для українських товарів, ще раз в Україні і в Європі провести консультації щодо відкриття українського ринку для європейських товарів і надалі підписати другу частину», – сказав він.

Прем'єр-міністр України зазначив, що такі консультації необхідні, щоб зняти будь-які застереження, особливо ті, що були на Сході щодо негативних наслідків економічної частини Угоди.

Як запевняє А. Яценюк, ринок Євросоюзу для українських товарів відкриється одразу після підписання політичної частини. Глава уряду прогнозує, що відкриття європейських ринків принесе Україні в перший же рік понад 400 млн дол. У цьому контексті слід сказати, що за день до підписання політичної частини Угоди про асоціацію Комітет з питань зовнішньої торгівлі Європарламенту підтримав скасування імпорتنих мит на товари з України.

Слова Прем'єра доповнює міністр економічного розвитку і торгівлі України П. Шеремета. За його розрахунками, економічна частина Угоди з Євросоюзом може бути підписана протягом шести місяців. На уточнююче запитання, чи означає це, що за основу буде взята економічна частина, узгоджена до листопада 2013 р., П. Шеремета зазначив: «Вона ще поки не була змінена. Ми дивимось. Це двосторонній процес, який був результатом довгих консультацій 28-ми країн, і це не так просто, навіть якщо ми захочемо щось змінити».

Також в експертних колах говориться й про те, що підписана політична частина Угоди допоможе боротися з корупцією в Україні – саме завдяки співпраці нашої держави з міжнародними фінансовими структурами.

На цьому, зокрема, наголосив політолог С. Таран, який зазначив, що «коли мовиться про співробітництво з міжнародними фінансовими інституціями, то там є свої правила. Українська економіка зараз дуже багато працюватиме з цими міжнародними структурами, хоча б тому, що змушена це робити. Це надзвичайно допомагає боротися з корупцією. Але найголовніше – у всіх випадках, коли у Східній Європі відбувались реформи, вони відбувались за певними підходами, певною моделлю. Саме за цією брюссельською моделлю багато країн Східної Європи змогли успішно вивести свої країни в економічні лідери, принаймні свого регіону. Безперечно, боротьба з корупцією мала визначальне значення в цьому. Це, починаючи з найменш економічно успішних країн, ніж Ук-

раїна, – таких як Болгарія чи Румунія, до більш успішних – Чехія чи Польща», – розповів С.Таран.

Він також назвав основні аспекти боротьби з корупцією в Україні в рамках Угоди про асоціацію з ЄС: «Лібералізація економіки, максимальне усунення будь-яких бюрократичних перешкод, інтеграція у світові ринки і лише потім – створення системи соціального забезпечення громадян. До речі, в цих реформах немає нічого особливого, вони всі дуже чимось схожі, головне – робити їх» (<http://galnet.org/newsticker/121233-politychna-chastyna-uhody-z-es-sche-ne-oznachajescho-rosiya-ne-vouyvatyme-z-ukrajinoyu-politoloh>).

Проте експерт берлінського фонду «Наука і політика» С. Стюарт не виключає, що певні галузі української економіки таки зазнають збитків після підписання Угоди про асоціацію. За нових умов певні підприємства можуть виявитися неконкурентоздатними, наголосила вона. «Угода продумана таким чином, що справжні переваги проявляться лише у середньостроковій перспективі – через кілька років після того, як будуть зроблені певні кроки», – констатує вона.

С. Стюарт нагадує, що за часів В. Януковича питання стояло інакше – тоді також розглядалася можливість підписати частину Угоди, однак не політичну, а економічну. Підписуючи політичну частину Угоди, Україна «зобов'язується дотримуватися певних цінностей та стандартів у сфері верховенства права, у сфері демократії», наголошує експерт. ЄС намагається надіслати Україні сигнали: ми підтримуємо вас, ми на вашому боці, вважає С. Стюарт. На її думку, підписання частини Угоди про асоціацію має бути одним із таких сигналів – саме на політичному рівні.

На думку ж мюнхенського політолога В. Вайденфельда, у діях ЄС, зокрема в запланованому підписанні політичної частини Угоди про асоціацію з Києвом, відчувається поспішність. Водночас експерт вважає, що ще сильнішим сигналом, у тому числі й на адресу Росії, став би початок переговорів щодо можливого вступу України до ЄС, на підтримку якого нещодавно висловився і єврокомісар з питань розширення і політики сусідства Ш. Фюле. «На сьогодні йдеться певною мірою про

мову символів у питанні: наскільки ЄС та США готові подбати про Україну?» – зазначає В. Вайденфельд.

При цьому експерт не радить забувати, що переговори про вступ України до ЄС, звичайно, могли б затягнутися на роки. «Навіть у такому особливому випадку, як із Україною, ЄС не може клацнути пальцями і вигукнути: так, а зараз вона стане членом», – зауважує В. Вайденфельд (<http://www.dw.de/угода-про-асоціацію-поетапне-підписання-подобається-не-всім/a-17510471>).

Коментуючи перспективу підписання економічної частини Угоди з Україною, комісар ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Ш. Фюле заявив, що вже найближчим часом проводитиметься робота щодо скасування в перспективі візового режиму між Україною і ЄС. «Ми сконцентруємося на тому, як прискорити прийняття небагатьох кроків, після яких ми зможемо перевести Україну на другий етап виконання Плану дій щодо лібералізації віз. І це буде видимий крок для українців, тому що врешті-решт вони зможуть їздити до шенгену без віз», – сказав Ш. Фюле.

У свою чергу в. о. міністра закордонних справ України А. Дешиця вважає, що, за певних коригувань українського законодавства, безвізовий режим між ЄС та Україною може бути введений уже до кінця 2014 р. «Якщо бути реалістами, ми можемо отримати безвізовий режим з ЄС до кінця року. Нам потрібно прийняти кілька законів і кілька підвідомчих актів, які передбачають введення біометричних паспортів, контроль на кордонах», – сказав в. о. міністра закордонних справ України.

Водночас варто пам'ятати, що обов'язковою умовою при досягненні безвізового режиму для України є конкретні реформи, спрямовані не тільки, як зазначав А. Дешиця, на упорядкування паспортної системи, а й на посилення українських кордонів з усіма сусідами. Одне з основних завдань – створити надійний бар'єр для нелегальної міграції на територію ЄС. На думку деяких експертів, домогтися скасування візового режиму до кінця року нереально, але в цілому завдання посильне (http://news.liga.net/articles/politics/1092147-soglashenie_ob_assotziatsii_s_es_chno_podpisal_yatsenyuk_v_bryussele.htm).

З іншого боку, часткове підписання Угоди про асоціацію з ЄС деякі ЗМІ вже назвали «прощанням з ілюзіями». «Для українського народу, який сьогодні в біді, підписання Угоди про асоціацію могло б стати актом підтримки й солідарності з боку ЄС, а стало актом цинізму й зрадництва», – пише «Дзеркало тижня», називаючи документ, що був підписаний у Брюсселі, «жалюгідним недогризком». Як зазначає оглядач відділу міжнародної політики ZN.UA Т. Силіна, те, що було підписано 21 березня в Брюсселі, є значно меншим, ніж те, що вважалося «політичною частиною» всі роки підготовки Угоди – з політичної частини «випало все те, що було конкретикою». Як зауважує оглядач, така ситуація стала наслідком непрофесіоналізму й невміння відстоювати національні інтереси (http://dt.ua/POLITICS/ukrayina-pidpisala-lishe-ogrizok-politichnouyi-chastini-ugodi-pro-asociaciyu-z-yes-140120_.html).

Загалом, українські політики та експерти активно коментують питання щодо того, чому нова київська влада пішла на часткове підписання Угоди про асоціацію, коли документ набере чинності повністю і як надалі розвиватимуться відносини між Україною і ЄС.

Так, експерт-міжнародник, науковий директор Інституту євроатлантичного співробітництва О. Сушко зазначає: «Із символічної точки зору важливо, що ми розпочали процедуру підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Водночас підписані частини носять переважно декларативний характер і не регламентують тих реформ, заради яких, власне, ця Угода підписувалася і взагалі розроблялася. Фактично йдеться про символічний акт, який вимагатиме свого завершення через підписання основного обсягу Угоди. Тому немає відчуття свята чи перемоги: йдеться про елемент дипломатичного торгу, і тут я не впевнений, що українська сторона мала рацію, коли так швидко погодилася на пропозицію (часткового підписання Угоди. – Ред.). Тим більше що за бортом підписання опинилися не тільки ті частини Угоди, що регламентують торгівлю, а й багато істотних розділів, які стосуються юстиції, внутрішніх справ, регуляторного зближення, екологічних і санітарних стандартів. Не зовсім зрозуміло, чому для

підписання обрали саме I, II і VII розділи Угоди. Думаю, що українська сторона дуже поспішала підписати якийсь символічний акт з ЄС, тому фактично не особливо розбиралася в тому, що там треба підписувати. ... Українська сторона занадто м'яко поставилася до пропозиції часткового підписання Угоди і не відстояла належним чином своїх інтересів, можна було б істотно розширити перелік розділів, які підписуються сьогодні», – зазначив експерт.

Політична частина Угоди з ЄС про асоціацію є моральною підтримкою України, вважає політолог В. Фесенко. «Проте перспектива членства України в ЄС залежить від втілення і ефективності реформ усередині країни», – додав він в ефірі програми «Важливо. Тиждень» на телеканалі БТБ. «Буквально останніми днями єврокомісар з питань розширення ЄС Ш. Фюле заявив про необхідність надання перспективи членства в ЄС саме Україні. Гадаю, що зараз таке вікно можливості дійсно відкривається. Але треба бути реалістами, бо правда в тому, що з багатьох причин ми не можемо увійти до Євросоюзу в найближчій перспективі», – зазначив політолог (<http://jeunews.com.ua/news/d0/82992>).

За ситуації, яка нині склалася в Україні, слід також звернути увагу на те, що, за словами експертів, асоціація з ЄС не надасть Україні права на запит військової допомоги. «ЄС – не оборонний союз. Асоціація закладає інструменти для реформ, обіцяючи нам моральну і матеріальну підтримку в цьому питанні, – пояснив політолог О. Палій. – Питання військової допомоги вирішуються на рівні США і НАТО. З іншого боку, більшість країн ЄС – члени НАТО. І після підписання УА наше звернення за допомогою до однієї з таких країн буде мати більш вагоме значення».

Політолог К. Бондаренко взагалі вважає, що Угода нічого нам не дає: «Там немає механізмів військової допомоги Україні. Це не більше ніж декларована підтримка демократичних процедур. Потрібно переглядати політичну, а не економічну частину УА: або ми отримаємо те, проти чого так довго боролися дипломати – перелік вимог без перспективи членства в ЄС (цей пункт, як і раніше, не включили)».

У свою чергу військовий експерт С. Згурець упевнений, що Україні варто чекати допомоги від НАТО і ЄС, але не військової: «Допомога буде носити, скоріше, економічний характер. НАТО і США нам допоможуть, оскільки фактор України буде відігравати велику роль у міжнародному протистоянні. Але це не перекидання військ: таке можливо тільки, якщо ми почнемо миротворчу операцію під егідою ООН в Криму. Однак вони допоможуть нам зміцненню військово-технічного оборонного потенціалу» (<http://news.finance.ua/ua/~2/2014/03/20/321682>).

У цьому контексті слід також зауважити, що Україна після підписання політичної частини Угоди про асоціацію з Європейським Союзом може вийти зі сфери політичного впливу Росії. Про це говорить член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції І. Кириленко. «Після підписання політичної частини Угоди про асоціацію між ЄС і Україною ми випадаємо повністю зі сфери політичного впливу Росії», – наголосив він на прес-конференції.

Депутат зазначив, що політична частина Угоди означає імплементацію правових, демократичних, соціально-культурних цінностей Європи, також це стосується військово-технічної співпраці. «Політична угода – це означає, що ми йдемо в єдиний політичний простір. Хотілося, щоб це було і євроатлантичне співробітництво, але про це не йдеться. Головний інструмент і механізм в політичному плані – консультації, які будуть інтенсифіковані», – додав І. Кириленко (<http://news.finance.ua/ua/~1/2014/03/21/321841>).

Підтримується ця позиція і представником України при ЄС К. Єлісеєвим, який у зв'язку з підписанням політичної частини Угоди про асоціацію заявив, що цим самим Євросоюз взяв на себе відповідальність за стабільний демократичний розвиток України. Він наголосив, що нарешті зроблено перший важливий крок. «За обсягом він настільки значний, наскільки це було можливо з урахуванням реалій як в Україні, так і в ЄС. Ще три тижні тому Європейський Союз взагалі не мав наміру нічого підписувати з Україною до президентських виборів. Однак внаслідок інтенсивної роботи між Україною та

28-ма державами-членами було досягнуто компромісне рішення провести підписання Угоди у два етапи. Одна цілісна Угода – два підписання», – сказав К. Єлісєєв.

В умовах найглибшої в новітній історії України суспільно-політичної та економічної кризи, яка супроводжується військовою агресією з боку Росії, Європейський Союз не лише на рівні його інституцій, а й усіх держав-членів продемонстрував солідарність з Україною та прагнення розбудувувати подальші відносини з нашою державою на принципах політичної асоціації, вважає представник України при ЄС. «Це підтримка територіальної цілісності України. Це більш тісне співробітництво у сфері спільної зовнішньої і безпекової політики. Це декларація відданості України зміцненню верховенства права і дотриманню прав і основоположних свобод людини. Це фіксація наміру України ратифікувати Статут Міжнародного кримінального суду після внесення відповідних змін до Конституції. Це, зрештою, формальне закріплення цивілізаційного вибору України на користь європейських цінностей демократії. До речі, Європейський Союз, підписавши Угоду, взяв на себе відповідальність за стабільний демократичний розвиток України», – наголосив він (<http://www.ecnfi.com/index.php/toloka-novyn/120944-к-єлісєєв-єс-взяв-на-себе-відповідальність-за-стабільний-демократичний-розвиток-україни>).

Після підписання Угоди з Євросоюзом ніяка зміна влади не зможе поміняти геополітичного курсу України. У цьому впевнений міністр юстиції України П. Петренко, про що він заявив на брифінгу, коментуючи підписання Угоди. П. Петренко зазначив, що інформаційна пропаганда Російської Федерації, за допомогою якої намагаються знизити значення підписання Угоди про асоціацію з ЄС, є позитивним сигналом для України, який полягає в тому, що Україна рухається в правильному напрямі. «Дії Європейського Союзу, а також дії українського народу, який за чотири місяці домігся підписання цієї Угоди, говорять тільки про одне: шлях до Європейського Союзу незворотній. Ніяка зміна влади, ніяка спроба розгорнути нас в іншому напрямку вже неприпустимі, оскільки Україна

стала на шлях інтеграції з Європейським Союзом, і я впевнений, що в досить короткій перспективі ми будемо повноцінним членом Європейського Союзу», – зауважив міністр юстиції (http://news.liga.net/ua/news/politics/1104670-kurs_na_vropeysku_integrats_yu_nezvorotn_m_m_n_yust.htm).

До того ж він додав, що політична частина Угоди про асоціацію з ЄС, а також економічна частина в питаннях митних преференцій вступили в силу одразу. «Політична частина вступила одразу в силу, а економічна частина, і саме в питаннях митних преференцій українським компаніям з постачання товарів у ЄС, фактично, теж вступила в силу», – пояснив міністр.

Він також закликав ЗМІ бути обережнішими у висловлюваннях і не викривляти факти з приводу того, що підписана частина Угоди не має ніякої юридичної значущості. «Ті коментарі експертів, які зараз з'являються в ЗМІ, про те, що є питання ненабрання чинності економічною частиною Угоди, вони трохи некоректні, і у мене величезне прохання до ЗМІ: доносити до відома громадян ту позицію, що фактично ми зараз отримали від ЄС підтримку не тільки політичну шляхом підписання УА і незворотнього нашого шляху в ЄС, але й економічну», – сказав П. Петренко.

Оптимістично налаштований щодо такого часткового підписання й урядовий уповноважений з питань євроінтеграції В. Пятницький. Він зазначає, що підписання політичної частини Угоди про асоціацію України та ЄС – це підтвердження довіри Євросоюзу до нової української влади. «Якщо говорити про Угоду про асоціацію в цілому, то це – певна підтримка, певна довіра, певне визнання легітимності з боку ЄС того уряду, який зараз працює в Україні. Якщо говорити про частину Угоди, яка стосується зони вільної торгівлі й секторального співробітництва, то у підписаному документі є ще один сигнал. Це те, що Євросоюз починає (буквально за декілька тижнів) застосовувати в автономному режимі преференції українським товаровиробникам, про які наші сторони раніше домовлялись», – наголосив він (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25306082.html>).

Натомість український експерт В. Трюхан здивований тим, що після повалення режиму В. Януковича ЄС виявився не готовим підписувати повну версію Угоди про асоціацію. «Очевидно, що йдеться про зовнішній тиск третьої сили, а саме Російської Федерації», – вважає В. Трюхан. Він також нагадує, що будь-які політичні домовленості Євросоюзу підлягають ратифікації національними парламентами.

На його думку, Угоду потрібно було підписувати повністю, «можливо з одночасним оприлюдненням декларації, якою би встановлювалися певні обмеження щодо набуття чинності найбільш спірних положень Угоди». За словами експерта, це було б дієвою ознакою солідарності Євросоюзу з Україною не тільки на словах, а й на ділі.

Не розділяти Угоду про асоціацію закликали і громадські організації, які входять до Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства.

На думку експерта з економічної політики В. Кулика, Захід продовжує проводити щодо України політику «дивної підтримки». За його словами, це стосується як макрофінансової допомоги, так і позиції щодо Росії. «З п'ятничним підписанням вступної частини Угоди з ЄС принципово нічого не змінилося, хоча обіцянок стає все більше. Тепер гроші нам обіцяють навіть Японія та Ісландія, але кошти раніше не надходять», – зазначив він і додав, що нічого не може змінитися і після підписання політичної частини асоціації, оскільки зволікання пов'язане з більш глибокими фактами. «По-перше, причина в громіздкій процедурі прийняття рішень в ЄС. По-друге, проти Києва в Європі діє російське лобі. По-третє, в США питання фінансової підтримки України стало частиною широкого політичного торгу», – сказав він. В. Кулик наголосив, що очікування економічної та політичної допомоги Заходу завищені і невиправдані. «На тлі переможної політичної ейфорії багато хто забув, що в світі триває економічна криза, і розвинуті країни на світовій арені намагаються проводити сувору політику реалізації своїх інтересів. Підтримка молодших партнерів при цьому можлива лише тією мірою, яка відповідає цим інтересам», – підсумував експерт

(http://business-tv.com.ua/news/eskper_t_zakhid_zastosovue_do_ukraini_politiku_divnoi_pidtrimki-115.html).

Водночас підписання політичної частини УА з ЄС уже викликало позитивні реакції в ЄС і США.

Так, президент Ради Європи Г. Ван Ромпей написав у Twitter: «Підписання політичної частини Угоди про асоціацію Україна – ЄС символізує важливість відносин і сприятиме їхньому розвитку».

У свою чергу єврокомісар з питань розширення і політики сусідства Ш. Фюле назвав підписання Угоди «потужним сигналом підтримки ЄС вільного та суверенного вибору України». На думку політика, цим підписанням було покладено початок «довгої та спільної подорожі», про що Ш. Фюле написав на своїй сторінці у Twitter.

Зі свого боку федеральний канцлер Австрії В. Файманн відкинув побоювання, що підписання політичної частини асоціації може спровокувати Росію. «Якщо ви слухаєте Путіна, то він різко реагує і без Угоди про асоціацію», – заявив політик. Він також нагадав, що Угода була готова до підписання ще минулого листопада. «Це було б абсолютно хибним сигналом – під зовнішнім тиском скасовувати щось, що вже було на столі», – наголосив канцлер Австрії.

Україна має якомога швидше скористатися прихильним настроєм Євросоюзу, заявили послы з особливих доручень з питань Східного партнерства ЄС МЗС Чехії, Франції і Литви.

Як заявив, відповідаючи на запитання радіо «Свобода», посол з особливих доручень з питань Східного партнерства ЄС МЗС Чеської Республіки П. Мареш, ще минулого року Україна була найбільш непопулярною країною в Євросоюзі, однак наразі ситуація змінилася – усі країни-учасниці ЄС однак стайні в тому, що Україна потребує їхньої підтримки. «Стався парадокс. Те, що відбувалося минулого року в Євросоюзі, можна описати, як “втома від України”: всі вже стомилися від цих українців, надто довго вже відбувалися одні розмови. Україна була найбільш непопулярною країною світу, давайте відкриємося. Сьогодні по-іншому. Ніколи ще не було більшої згоди в Євросоюзі щодо того, що Україні треба допомагати.

У цей момент величезна можливість для України – використати цей настрій Євросоюзу. І не тільки Євросоюзу, а й пов’язаних країн – Норвегії, Швейцарії тощо. Треба використати цю можливість дуже швидко. Це українське завдання», – зазначив П. Мареш.

Водночас посол з особливих доручень з питань Східного партнерства ЄС МЗС Литовської Республіки В. Верба застеріг, що йдеться не про пряму матеріальну допомогу, а про підписання Угоди з ЄС про вільну торгівлю, реалізацію програм технічної допомоги у сфері бізнесу, реформування законодавства. «Ніхто з нас не має намірів “купувати” Україну, ми цього не можемо зробити навіть суто технічно. У жодному з наших парламентів не погодяться на те, що ми маємо “купувати” Україну. Це не правильно», – сказав В. Верба.

Посол з особливих доручень з питань Східного партнерства ЄС МЗС Франції С. Смессов заявив, що Євросоюз пропонує Україні довгострокове партнерство: він не може «вирішити всіх проблем», але може «допомогти подолати важкі моменти».

За словами представників ЄС, наразі вони відвідують східні області України, щоб поспілкуватися зі студентами, представниками бізнесу і влади і з’ясувати їхні думки щодо євроінтеграції. Посли зафіксували дефіцит інформації на Сході України щодо євроінтеграційних перспектив України (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25305211.html>).

Показовим також є привітання підписання в Брюсселі політичної частини Угоди про асоціацію України і Євросоюзу США.

Зокрема, посол США в Україні Д. Пайетт привітав з підписанням документа А. Яценюка і весь народ України. На думку дипломата, ця подія є «важливою для побудови єдиної процвітаючої демократії», про що він написав на своїй сторінці у Twitter.

Росія також відреагувала на підписання Угоди. Щоправда, критикою. РФ розкритикувала підписання документа, заявивши, що він викликаний геополітичними цілями, а не економічними інтересами «українського народу в його цілісності». «Я думаю, що це не крок, який продиктований

інтересами української економіки, інтересами українського народу в його повноті і в його сукупності, а спроба знову-таки набрати бали в геополітичній грі», – заявив міністр закордонних справ Росії С. Лавров.

За словами російського політика, підписання угоди відбулося тоді, коли «українська держава в глибокій кризі». На думку глави російського МЗС, вирішувати питання щодо підписання Угоди про асоціацію варто було після виборів (<http://www.dw.de/y-евросоюзи-і-сша-вітають-підписання-з-україною-угоди-про-асоціацію/a-17512393>).

Російський політолог Є. Мінченко вважає, що підписання політичної частини Угоди для України мало що змінює. «Політична частина – вона, чесно кажучи, з одного боку, на користь бідних, така не надто конкретна. А з іншого – те, що там є, воно Україні багато чого не приносить. Модель односторонніх поступок мені видається просто не дуже ефективною», – зазначає політолог.

Можливі ризики, на думку Є. Мінченка, є саме в економічній частині Угоди, і якщо уряд А. Яценюка все ж досягне підписання економічної частини, то тим самим підпише собі вирок, упевнений політолог.

Натомість колишній заступник міністра закордонних справ Росії, а нині головний науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин РАН Г. Кунадзе вітає нинішнє підписання політичної частини Угоди і вважає його жестом максимальної міжнародної підтримки України. Що ж до конкретних результатів, то, на думку Г. Кунадзе, шлях до них буде нелегким. «От особисто я думаю, що це правильний крок, хоча більше я б його відніс поки до категорії політичних жестів, а не якогось конкретного результату. Я не думаю, що документ про політичну асоціацію може принести Україні що-небудь, крім політичної підтримки. Що стосується економічної частини, то тут не все так просто. Оскільки, як я розумію, для реальної асоціації Україні належить зробити ще дуже і дуже багато», – вважає Г. Кунадзе (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/25305557.html>).

Як зазначає український політолог К. Бондаренко, Росії вигідне підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС

у тому вигляді, у якому вона була підписана сьогодні. «Насправді Росія мала би аплодувати цьому підписанню, бо це підписання означає тільки одне – сьогодні похована наша євроінтеграція. Похована безнадійно, тому що до політичної частини Угоди з ЄС не прописано перспективи членства України в ЄС. Ми погодилися на той варіант Європи, який цього не передбачає», – вважає він.

Політолог зауважив, що українські дипломати протягом 2005–2012 рр. говорили про необхідність перспективи членства України в ЄС. «Нам постійно говорили “ні”. Більше того, та сама Німеччина постійно говорила, що не готова нас визнавати європейською державою. Ледве погодилися, що ми є європейською країною. Реально це дуже низький рівень європейського визнання. Це визнання нас географічно Європою, а не політично», – підкреслив експерт.

Таким чином, Україна підписала з ЄС політичну частину Угоди про асоціацію, що викликало неоднозначні оцінки в політиків та експертів. З одного боку, цей факт розглядається як висловлення ЄС підтримки Українській державі. З іншого – наголошується на практично повній відсутності в підписаному документі конкретики та на тому, що в ньому без уваги залишилося питання щодо перспективи членства України у Євросоюзі.

В. Пальчук, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. наук із соц. комунікацій
Ю. Половинчак, зав. відділом НБУВ, канд. іст. наук

Статус «корінного народу» у вітчизняному та міжнародному правовому полі: юридичні та політичні аспекти

Незважаючи на анексію Криму з боку Російської Федерації, Україна продовжує розглядати його як свою територію, визнавши, зокрема, кримськотатарський народ корінним у регіоні з усіма правовими й соціальними наслідками цього статусу.

За прийняття відповідного проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави» проголосувало 283 депутати. Зазначена постанова спирається на ст. 3, 11, 15 Конституції та ст. 1 Статуту Організації Об'єднаних Націй, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, а також Віденську декларацію.

Постановою Верховна Рада доручила Кабінету Міністрів терміново представити законопроекти, нормативно-правові акти, які визначають і закріплюють статус кримськотатарського народу як корінного народу України. Розроблення проектів відповідних законів України та нормативно-правових актів відбуватиметься шляхом консультацій з меджлісом, ООН, Організацією з безпеки і співробітництва в Європі, Радою Європи.

Згідно з Постановою, Україна гарантує захист і реалізацію невід'ємного права на самовизначення кримськотатарського народу в складі суверенної та незалежної Української держави, визнає меджліс – виконавчий орган курултаю – як вищий повноважний орган народу. Поряд з цим парламент доручив Кабміну розробити практичні механізми взаємодії між органами виконавчої влади України й меджлісом кримськотатарського народу.

У документі наголошується, що Україна гарантує збереження й розвиток етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності кримських татар як корінного народу і всіх національних меншин України. «Україна рішуче засуджує будь-які спроби обмеження політичних і соціальних прав, громадянських свобод, громадян України, які проживають в АР Крим різної етнічної приналежності, зокрема українців, росіян, кримських татар, вірмен, болгар, греків, німців, караїмів, кримчаків, що спостерігаються внаслідок проведення антиконституційного референдуму в АР Крим», – ідеться в Постанові.

Верховна Рада також заявляє про свою підтримку Декларації ООН про права корінних народів.

Відповідне рішення парламенту узгоджується з раніше зробленими заявами кримських татар про своє право на

самовизначення в складі України. Відповідне звернення меджлісу кримськотатарського народу, підписане головою меджлісу кримськотатарського народу Р. Чубаровим, було направлено до Верховної Ради України, до всього українського народу – громадян України всіх національностей 15 березня. У зверненні, оприлюдненому за день до кримського референдуму, меджліс категорично відкинув будь-які спроби визначити майбутнє Криму без вільного волевиявлення кримськотатарського народу й закликав Верховну Раду та інші вищі органи державної влади України негайно й спільно з міжнародними організаціями (ООН, ОБСЄ, Рада Європи, Європейський Союз) забезпечити вільне волевиявлення на здійснення кримськотатарським народом невід’ємного права на самовизначення на своїй історичній території.

Ухвалена Верховною Радою Постанова, хоча й із запізненням, як визнають експерти, та все ж покликана заповнити лакуни вітчизняного законодавства щодо статусу корінних народів України. Відповідний статус, як зазначалося вище, визнає Конституція України, проте за 23 роки незалежності так і не було законодавчо врегульовано питання, хто з національних груп належить до них. Стаття 11 Основного закону України вирізняє одне від одного поняття «корінний народ» і «національна меншина». Уживання таких термінів в Основному законі України містять ст. 92, 119. Натомість у Конституції України при відображенні прав і свобод громадян у ст. 53 використано лише термін «національна меншина»: «...Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови в державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства». За такого підходу використання зазначених термінів постають питання «Чому зазначено лише термін “національні меншини” і не вжито “корінні народи”, так як у ст. 11, 92, 119?», «Чи корінним народам не гарантуються окреслені права у ст. 53?»... Подібні зауваження стосуються і ст. 10 Основного закону України.

За таких обставин правники констатували наявність в Україні певної групи громадян, які можуть бути віднесені до корінних народів, на яких до останнього часу поширювався правовий статус національних меншин, закріплений у Законі України «Про національні меншини» від 1992 р. та інших законодавчих документах, що не узгоджується з міжнародною практикою формування системи захисту національних меншин і корінних народів. Так, Робочий документ ООН «Визначення меншин» (1996), який розглядає цю правову категорію у зв'язку з іншими суміжними поняттями, чітко розмежовує поняття «корінні народи» та «національні меншини». Стаття 1 зазначеного документа визначає, що меншиною називають групу осіб, які постійно проживають на території держави, є чисельною меншістю стосовно решти населення цієї держави, тобто складають менше половини її населення, мають національні, етнічні, релігійні, мовні, а також інші пов'язані з ними характеристики, культуру, традиції і т. д., які відрізняються від відповідних характеристик решти населення і які виявляють прагнення до збереження, існування і самобутності такої групи». До меншин ООН не відносить: а) корінні народи; б) групи осіб, які розглядаються як народи і, відповідно, мають право на самовизначення; в) групи осіб, які мають згадані вище характеристики і явно не прагнуть до збереження своєї самобутності; г) групи осіб, які мають згадані вище характеристики, але є настільки малочисельними, що відсутня об'єктивна можливість встановити для них якийсь спеціальний режим захисту (ст. 5)¹.

Термін «корінні народи» (англ. *indigenous peoples*) використовується в різних документах Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних організацій. Зокрема, 1957 р. було прийнято міжнародну Конвенцію про корінне та інше населення, що веде племінний спосіб життя. Її було спрямовано на захист цих народів від асиміляції, на захист їхньої

¹ Котляр Ю. Методологічні основи термінології, пов'язаної з національними меншинами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/lans/2008_2/2-4.pdf. – Назва з екрана.

самобутності, на збереження і розвиток їхньої культури, мови, релігії.

У 1989 р. в Женеві Міжнародна організація праці прийняла новий документ – Конвенцію про корінні народи і народи, що ведуть племінний спосіб життя в незалежних державах, який переглянув і розвинув деякі положення попереднього документа. У ст. 1 Конвенції 169 Міжнародної організації праці від 26.06.1989 р. зазначається, що корінне населення – це народи в незалежних країнах, які розглядаються як корінні з огляду на те, що вони є нащадками тих, хто населяв країну або географічну місцевість, частиною якої є ця країна, у період її завоювання або колонізації чи в період встановлення існуючих державних кордонів та які, незалежно від їхнього правового статусу, зберігають деякі або всі свої соціальні, економічні, культурні й політичні інститути ². Так, у США індіанців іменують «корінними американцями» (англ. native americans).

Крім того, 13 вересня 2007 р. Генеральна Асамблея ООН на одному з останніх засідань 61-ї сесії схвалила Декларацію про права корінних народів, яка покликана надати новий імпульс зусиллям міжнародного співтовариства щодо вирішення проблем близько 370 млн людей. Корінні народи, як зазначено в Резолюції 61/295 Генеральної Асамблеї ООН від 13 вересня 2007 р., стали жертвами історичних несправедливостей у результаті їх колонізації і позбавлення їх своїх земель, територій і ресурсів, що перешкоджає здійсненню ними, зокрема, свого права на розвиток відповідно до їхніх потреб та інтересів.

Деякі науковці пропонують упровадити в українське правове поле критерії «корінний народ», які відповідають запропонованим Робочою групою щодо корінних народів під егідою ООН. У підготовленому цією групою проекті йдеться про проживання на землі предків або принаймні на частині цих

² Конвенция 169 о коренных народах, ведущих племенной образ жизни, в независимых странах: Принята Генеральной конференцией Международной организации труда 26.06.1989 г. // Ліга: Закон. Професіонал 7.2.1 Copyright: ІАЦ Ліга 1001–2000 р.

земель; спільне походження від людей, які споконвіку населяли ці землі; спільну культуру в цілому або в деяких її конкретних проявах, таких як релігія, племінний спосіб життя, належність до певної спільноти корінного населення, одяг, засоби господарювання, стиль життя тощо; мову (використання власної мови як єдиної мови, рідної мови, мови, яка застосовується для спілкування в родинних стосунках, або як основна, переважна, звична, загальна або звичайна); проживання в певних регіонах країни або в певних регіонах світу; інші істотні умови. Робоча група ООН допускає визнання спільноти «корінний народ» не за обов'язковою сукупністю всіх вищенаведених критеріїв, а за відповідністю навіть деяким з них. За такого підходу при вирішенні питання про надання народу статусу «корінного» не обов'язковою може стати й ознака, за якою в міжнародне право було запроваджено безпосередньо термін «корінний народ» і яку винесено в назву відповідних документів – конвенцій Міжнародної організації праці (МОП) № 107 (1957) і № 169 (1989).

Таким чином, сучасні міжнародно-правові документи щодо корінних народів визначають останні як такі, що не мають власної державності, а проживають на території держав, де домінуючі позиції займають інші етноси. Саме тому демократичні держави, на території яких є самобутні корінні народи, беруть на себе зобов'язання виступати гарантом їхніх прав і забезпечувати умови для їхнього подальшого розвитку. Сучасну тенденцію надавати корінним народам інший правовий статус, ніж національним меншинам, можна розглядати як своєрідну компенсацію за відсутність власної державності. Процеси законодавчого закріплення статусу корінних народів і підписання міжнародних угод щодо прав корінних народів є одним з інструментів зменшення напруження в суспільстві, зміцнення стабільності й безпеки, запобігання проявам сепаратизму³.

³ Лопушинський І. Проблема корінних народів в Україні: державна політика щодо законодавчого врегулювання питання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pubupr/2011_3/doc/2/04.pdf. – Назва з екрана.

Слід зазначити, що Україна поки що залишається країною, яка серед 11 країн, зокрема колишніх республік СРСР – Азербайджану, Грузії, Російської Федерації, на 61-й сесії Генеральної Асамблеї ООН утрималася від схвалення Декларації про права корінних народів від 13 вересня 2007 р. Тоді Декларацію підтримали 143 держави, чотири держави – Канада, США, Нова Зеландія та Австралія – проголосували проти її схвалення. Як вважає голова ради Українського незалежного центру політичних досліджень Ю. Тищенко, Україні необхідно приєднатися до Декларації ООН про права корінних народів, що поки не ратифікована нашою країною.

За словами лідера кримських татар Р. Чубарова, насторожена позиція значної частини політиків України до Декларації ООН багато в чому витікала саме з того, що українським законодавством так і не було сформульовано визначення поняття «корінні народи» та які етнічні групи на території України до них належать. «Просто кажучи, мої тодішні колеги потонули в теоретичних питаннях, а саме хто в Україні є титульною нацією, корінними народами або національними меншинами. Стало зрозумілим, що потрібно приймати рамковий закон, у якому, у першу чергу, слід закріпити відповідну термінологію», – зазначив він.

Вітчизняні науковці визначають корінні народи як народи, які проживають у багатоетнічних суспільствах незалежних країн і є нащадками тих, хто населяв країну або географічну область, частиною якої є ця країна, у період її завоювання або колонізації, у період встановлення існуючих кордонів, які, незалежно від правового стану, зберігають деякі або всі свої соціальні, економічні, культурні й правові інститути. Обов'язковою ознакою приналежності до корінних народів є самоусвідомлення народу як корінного на цій території⁴.

Спробу сформулювати визначення і перелік корінних народів в Україні зроблено у проекті закону М. Джемільова

⁴ Етнічний довідник: у 3-х ч. / Л. Аза та ін.; НАН України, Інститут соціології. – К., 1997. – Ч. 3. – С. 95.

«Про Концепцію державної етнонаціональної політики України» (zareєстровано у Верховній Раді ще в березні 2012 р.). Пропонованим проектом визначається, що корінний народ – автохтонна етнічна спільнота, етногенез якої відбувся на території в межах сучасних кордонів України, становить етнічну меншість у складі її населення і не має власного державного утворення за межами Української держави. Корінними народами в Україні є кримські татари, караїми, кримчаки. Загалом, за висновком Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України, проект є прийнятним як база для подальшої нормотворчості у сфері етнонаціональної політики. Він має достатньо повний і чітко визначений категоріальний апарат, містить аналіз сучасного стану етносоціального та етнополітичного розвитку України й скерований на вирішення конкретних проблем етнонаціональних відносин. Він спрямований на реалізацію прав окремих етнічних груп, зокрема тих, що постраждали під час депортацій 1944 р., а також тих, які перебувають у демографічно-кризовому становищі (караїми, кримчаки). У законопроекті визнається за українською нацією, як національною більшістю, роль «провідного суб'єкта державотворення» і ставиться завдання «створення умов для всебічного розвитку національної більшості, формування її повноцінної самосвідомості як державотворчої української нації». Це є особливо важливим, оскільки дає змогу структурувати державну етнополітику на конкретній національній основі, більш об'єктивно підійти до питань про її цілі й засоби їх досягнення.

Законопроект, поданий від імені М. Джемільова, містить визначення, які спрямують політику на вирішення проблем потенційно упосліджених соціальних й етнічних груп, зокрема «недомінуюча національна більшість» (усуваються підстави ігнорувати як об'єкти державної етнонаціональної політики групи етнічних українців – представників національної більшості, коли вони опиняються в меншості серед представників національних меншин, тобто є «меншиною у меншині»); «репатріанти», «реемігранти», «українська діаспора» (аналогічно можуть ігноруватися як об'єкти етнополітики);

«етнічна група» (термін, якого немає в Конституції України, але який відображає реальну етнополітичну проблему – появу нових численних іммігрантських груп, які, якщо їх не виділити термінологічно, можуть претендувати і на назву, і на правовий статус національних меншин з відповідним забезпеченням за рахунок держави тих колективних потреб, на які претендують традиційні національні меншини – освіту, участь у владі, ЗМІ національною мовою тощо); «заходи посиленої підтримки» (без нього й надалі надання певних дійсно потрібних певним етнічним спільнотам тимчасових пільг може за буквою, хоча й не за духом Конституції розцінюватися як дискримінація інших етнічних спільнот. Між тим, заходи посиленої підтримки потрібні для інтеграції раніше депортованих і репатрійованих спільнот, для виведення ромів зі стану соціального аутсайдерства, для поширення української мови хоча б відповідно до демографічної частки етнічних українців тощо). Зазначимо, що вже перші апробації проекту Концепції викликали бурхливі дискусії і законопроект не «дійшов» до сесійної зали Верховної Ради України.

Як відомо, на статус корінних народів в Україні претендують кримські татари⁵, караїми⁶, кримчаки⁷ та уруми⁸.

У 2012 р. в м. Судак відбувся Міжнародний форум корінних народів, де обговорювалися проблеми збереження культурної

⁵ Кримські татари (киримтатар або киримли) – народ, що історично сформувався в Криму. Розмовляють кримськотатарською мовою, що належить до тюркської групи; проживають на Півдні України (Крим, Херсонська та Запорізька області, понад 250 тис. за переписом 2001 р., близько 300 тис. за оцінками на 2012 р.).

⁶ Караїми – тюркомовний народ, корінні жителі Криму, послідовники караїмізму – різновиду іудаїзму. За переписом 2001 р. в Україні налічувалося 1196 караїмів у Криму (кримські караїми) та Івано-Франківській області (галицькі караїми).

⁷ Кримчаки – народ, який переважно мешкає на території Криму (приблизно 500 осіб), за деякими версіями – окрема етнолінгвістична (тюркомовна) спільнота єврейського населення.

⁸ Уруми, або греко-татари – тюркомовні групи греків; в Україні, за даними Держкомнацрелігій, компактно мешкають у 29 селах Донецької області, в одному селі Запорізької області та в Маріуполі.

самобутності цих народів, забезпечення їхніх прав. Зокрема, Д. Перкова, представниця кримчацького народу, повідомила, що найбільше кримчаки потребують допомоги в збереженні їхньої культури й мови. «Перша й найстрашніша проблема – те, що наш народ є на межі зникнення. Нас залишилося всього 400 людей по Україні. Наш народ, на жаль, втратив свою мову. Це також страшна трагедія, бо немає мови – нема і народу», – зазначила вона. За словами Н. Кропотової, її народ – кримські караїми, яких в Україні налічується близько 1200 осіб, прагне повернути свої храми – кенаси, які за радянських часів були занедбані, а також відкрити національні школи. Крім того, караїми закликають відновлювати їхні архітектурні пам'ятки, такі як фортеця Чуфут-Кале в Бахчисараї. Подібні проблеми і в урумів, яких лишилося близько 150 тис. Представниця урумів О. Цибік підкреслила, що її народ насамперед хоче відновити мову: «Ми зустрічаємося з багатьма проблемами, насамперед це проблема мови. Не всі знають свою рідну мову, не знають елементів культури. Тому нам потрібна підтримка держави для розвитку національних шкіл» – зазначила вона.

Очевидно, що сьогодні, в умовах військової агресії Російської Федерації проти України та анексії Криму, питання належності до корінних народів із площини наукової та етнокультурної перейшло до політичної і при цьому гостро актуальною, про що говорить різка реакція Москви. Заяву МЗС України про «корінні народи», що передувала схваленню відповідної Постанови ВР, офіційний представник зовнішньополітичного відомства Росії О. Лукашевич порівняв з «дослідженнями теоретиків нацизму». Причиною такої реакції стало невдоволення визначенням статусу росіян в Україні як діаспори, на чому наголошувало українське МЗС. «Російська Федерація, аргументуючи законність кримського референдуму, робить наголос на праві народів на самовизначення. Хотів би відзначити, що усі міжнародно-правові документи щодо такого права стосуються саме корінних народів. В Україні проживає чотири корінні народи, етногенез яких пов'язаний з територією України – це українці, кримські

татари, караїми, кримчаки. Останні три походять з території Криму, а інші є діаспорою народів, які мають свої етнічні батьківщини за межами України», – наголосив представник МЗС.

Дискусії ці, як впливає з міжнародних документів, мають цілком прикладний характер. Нагадаємо, у тексті Декларації ООН утверджується право корінних народів на самовизначення: «Корінні народи при здійсненні їхнього права на самовизначення мають право на автономію або самоврядування в питаннях, що належать до їхніх внутрішніх і місцевих справ, а також шляхів і засобів фінансування їхніх автономних функцій». Таким чином, ідеться не стільки про законність невизнаного світовою спільнотою кримського референдуму, скільки про масштаби його нелегітимності та варіанти сценаріїв подальшого розвитку подій на проблемному півострові.

Як наголошують експерти, визначення «народ Криму», до якого апелювали російські організатори референдуму, є незрозумілим, і про право націй на самовизначення, чим аргументується його проведення і прискорене визнання його результатів РФ, не йдеться. «Керуючись цією логікою, нині самопроголошена влада, не будучи корінним народом, не мала права на проголошення незалежності Криму та входження до іншої держави. Такі права Декларація ООН гарантує лише корінним народам», – зазначила політолог, виконавчий директор ЛОГО КВУ О. Дащаківська. Директор Центру близькосхідних досліджень І. Семиволос в ефірі каналу «Україна» зазначив, що звернення до права «народу Криму» на самовизначення виглядає сміхотворно, оскільки єдиний, хто реально має право самовизначитися, виходячи з статуту ООН – це саме кримські татари.

Доктор юридичних наук, професор, екс-суддя Конституційного Суду України, один з авторів Декларації про державний суверенітет та Конституції України М. Козюбра у свою чергу нагадав, що Конституція РФ не передбачає права суб'єктів федерації на вихід з її складу. Відтак невизнання російським законодавством права стрімко приєднаного до РФ Криму на вихід зі складу Федерації загрожує праву кримськотатарського народу на самовизначення. Стаття 69 Конституції РФ гарантує

права корінних нечисленних народів «відповідно до загально-новизнаних принципів і норм міжнародного права й міжнародних угод Російської Федерації». Зі змісту статті випливає, що Росія відносить до корінних народів малочисленні народи, зокрема народи Півночі. Росіяни ж, як і татари та українці (що є найбільшими національностями в Російській Федерації), відповідно до чинного законодавства РФ, до корінних народів не належить.

Утім, незалежно від точки зору російського законодавства, позиція кримських татар щодо самопроголошеної республіки на окупованому півострові базуватиметься саме на статусі корінного народу. Про це неодноразово заявляли лідери кримли. Як зазначив М. Джемільов, визнання народу корінним, як і представницького органу кримських татар меджлису, відбулося «дуже запізно». Проте навіть із фактичним запізненням, на думку кримських татар – на 23 роки, статус корінного народу Криму дає «деякі переваги». «Зараз йдуть розмови про те, що, мовляв, народ Криму самовизначився. Немає такого поняття, як “народ Криму”. Є “корінний народ”, а є “люди, які були переселені”. В якій вони пропорції, багаточисельний, малочисельний корінний народ, це значення особливого не має. Практичне має, але правового – ні», – наголошує М. Джемільов.

«Ми ніколи не відмовлялися від свого права на самовизначення. У якій формі ми його реалізуємо, яким чином, скоро вирішимо. Ми скоро зберемо курултай», – заявив голова меджлису кримськотатарського народу Р. Чубаров в інтерв'ю виданню «Дзеркало тижня», відповідаючи на питання щодо відтворення національної автономії, втраченої в 1944 р. Р. Чубаров підкреслив, що кримські татари «в будь-якому випадку залишаться на своїй землі, вони самі будуть визначати свою долю, свій розвиток в реальності, що настала, виходячи з природного права корінного народу на самовизначення на своїй землі». При цьому він додав, що форми реалізації права на самовизначення, його механізм і можливості «залежать від існуючих умов».

«Ми майже точно вирішили, що кримськотатарський народ проведе свій власний референдум на території Криму, де буде

поставлено питання про те, хочемо ми бути у складі Росії чи України. Звичайно, цей референдум буде проводитись у не зовсім правовій формі, але він має більше політичну мету: показати світові на чісму боці є корінний народ Криму – кримськотатарський народ», – заявив голова ради Кримської ГО «Інститут громадянського суспільства», політичний аналітик та правник Р. Мамут оглу Аблятіф. Він додав, що цим референдумом кримські татари хочуть спростувати маніпулювання Росії, яка заявила, що від 40 до 60 % цього народу голосували за приєднання до РФ, навівши як приклад ситуацію із Сімферополем. У місті та районі, за підрахунками кримли, мешкають близько 44–45 тис. кримських татар, з яких участь у «референдумі» взяли 56 людей.

Практичне проведення такого плебісциту – цілком реальне, наголошує кримськотатарський правник. «У нас дуже розгалужена система органів місцевого самоврядування: у кожному мікрорайоні, місті чи найменшому селі є меджлиси кримських татар. У нас є понад 10 тис. активістів, які працюють на добровільних засадах в органах місцевого самоврядування. Ми можемо контролювати ситуацію, спостерігати за нашим народом по всій країні», – зазначив Р. Мамут оглу Аблятіф.

Позачергова сесія курултаю кримськотатарського народу, де буде вирішуватися питання про право кримських татар на самовизначення, збереться 29 березня. Очевидно, що на майбутні рішення національного з'їзду вплинуть подальші дії як з боку української влади, так і світової спільноти. За підсумками курултаю можуть бути озвучені нові звернення до української влади, міжнародних організацій і світової спільноти від кримськотатарського народу. Уже 30 березня лідер кримськотатарського народу М. Джемільов має висловити позицію свого народу з трибуни ООН.

Не виключено, навіть існує висока ймовірність, що Росія не визнає особливого статусу кримськотатарського народу, посилаючись на те, що в Криму діє тільки законодавство РФ і норми тих міжнародних документів, які вона сама ратифікувала. Проте рішення української влади щодо корінних народів уже ухвалені, і ті, що слід розробити і схвалити, повинні ста-

ти одним із аргументів для міжнародного співтовариства, у тому числі для ООН, при наданні оцінки кримським подіям. Якщо меджліс як головний орган кримських татар прийме рішення про незалежність або про автономію в рамках України, то в умовах військової окупації це не змінить ситуації, однак це може слугувати додатковим аргументом при веденні дипломатичних переговорів, вважає політолог О. Дацаківська.

Заяви представників кримських татар дають можливість визначити ті принципові позиції, з яких, спираючись на статус корінного народу, вони відстоюватимуть свої права. Керівник юридичного управління меджлісу Т. Гафаров наголошує на праві кримськотатарського народу, як корінного народу, на самовизначення, на автономне самоврядування, на повноцінну участь за своїм вибором у політичному, економічному, соціальному та культурному житті держави на території проживання. Представник меджлісу наголошує на міжнародних нормах, згідно з якими військова діяльність не може вестися на території проживання корінного народу без його згоди або прохання про це та вказує на право корінного народу на швидке рішення в рамках справедливих процедур врегулювання конфліктів і суперечок про державу іншими сторонами. Крім того, ідеться про повноцінну участь, гарантованість присутності у відповідних органах влади, зокрема у Верховній Раді Криму, пропорційно чисельності населення.

Найближчі дні, коли буде проведено курултай, визначать позицію кримськотатарського народу щодо його подальшого співіснування з окупаційною владою. У будь-якому випадку перед Українською державою стоятиме завдання сприяння і створення відповідної правової бази для відстоювання корінними народами Криму їхніх прав у повному обсязі як на півострові, так і у міжнародних організаціях (*Матеріал підготовлено за інформацією: Порталу Верховної Ради України (<http://zakon2.rada.gov.ua>); Національного інституту стратегічних досліджень (<http://www.niss.gov.ua>); Конгресу національних громад України (<http://www.kngu.org>); Українсько-го центру культурних досліджень (<http://culturalstudies.in.ua>);*

ВВС Україна (<http://www.bbc.co.uk>); Тиждень.ua (<http://tyzhden.ua>); eizvestia.com; Expres.ua, galinfo.com.ua, eizvestia.com).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо включення відомостей про діючих юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців до Єдиного державного реєстру».

Законом внесено зміни до таких законів України:

1. Пункт 2 розд. VIII «Прикінцеві положення» Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» викладено в такій редакції:

«2. Усі діючі юридичні особи та фізичні особи – підприємці, створені та зареєстровані до 1 липня 2004 року, відомості про яких не включені до Єдиного державного реєстру, зобов'язані подати державному реєстратору відповідно до вимог статті 19 цього Закону реєстраційну картку для включення відомостей про них до Єдиного державного реєстру. Державний реєстратор після отримання від юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців реєстраційної картки зобов'язаний включити відомості про юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців і видати їм виписку з Єдиного державного реєстру».

2. Пункти 2–4 і 7–9 розд. II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” щодо спрощення механізму державної реєстрації припинення суб'єктів господарювання» виключено.

Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2484 (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 25.03).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про здійснення державних закупівель” щодо підсилення прозорості закупівель підприємств».

Відповідно до Закону, підприємства, визначені в п. 21 ч. 1 ст. 1 чинного Закону, зобов'язані розміщувати звіти про результати проведення ними закупівель, які здійснюються за рахунок власних коштів, вартість предмета яких відповідає вимогам абзацу 1 ч. ст. 2 цього Закону, на веб-порталі відповідного уповноваженого органу протягом трьох робочих днів після укладання договору.

Форма звіту про результати здійснення підприємствами закупівель за власні кошти затверджується уповноваженим органом.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2207 (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 25.03).

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про внесення змін до ст. 1 Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» (щодо поширення права на отримання житла для військовослужбовців, працівників Збройних сил України та Міністерства внутрішніх справ України).

Законопроектом пропонується військовослужбовцям, працівникам Збройних сил України та Міністерства внутрішніх справ надати право приватизації житлових приміщень у гуртожитках.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 1016 (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 26.03).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про проведення парламентських слухань на тему: “Освіта, охорона

здоров'я та соціальне забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку: проблеми та шляхи їх вирішення”».

Народні депутати вирішили провести парламентські слухання 4 червня 2014 р. о 15:00 в залі пленарних засідань Верховної Ради України.

Зокрема, згідно з Постановою, Кабінету Міністрів України необхідно до 4 травня 2014 р. підготувати й подати до Верховної Ради України інформаційно-аналітичні матеріали з питання парламентських слухань, тиражовані для народних депутатів України, і відповідні пропозиції до рекомендацій парламентських слухань, визначити доповідача із зазначеного питання.

Комітетам Верховної Ради України з питань науки і освіти, охорони здоров'я, соціальної політики і праці, у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів потрібно забезпечити підготовку й проведення парламентських слухань і внести пропозиції до їх рекомендацій.

Відповідний проект постанови зареєстровано за № 3314д (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 25.03).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про проведення парламентських слухань на тему: “Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків: проблеми та шляхи їх вирішення”».

Постановою передбачено провести парламентські слухання в травні 2014 р.

Кабінету Міністрів України доручено підготувати і подати до Верховної Ради України інформаційно-аналітичні матеріали з питання парламентських слухань, тиражовані для народних депутатів України, і відповідні пропозиції до рекомендацій парламентських слухань, визначити доповідача із зазначеного питання.

Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики доручено забезпечити підготовку й

проведення парламентських слухань і внести пропозиції до їх рекомендацій.

До участі в парламентських слуханнях планується запросити представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, представників громадських організацій, науковців та експертів.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 3894 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 25.03).

Верховна Рада з другої спроби звільнила з посади голови Антимонопольного комітету В. Цушка. Відповідне рішення підтримали 238 народних депутатів, передає кореспондент УНН.

В. Цушко подав заяву про звільнення за власним бажанням ще в лютому. Також, як зазначила нардеп О. Кужель, звільнилися майже всі заступники В. Цушка (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Профільний комітет підтримав часткову зміну складу ЦВК.

Комітет ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування на своєму засіданні одноголосно підтримав подання та відповідні проекти постанов в. о. Президента України, Голови Верховної Ради О. Турчинова про звільнення з посади членів Центральної виборчої комісії О. Копиленка та Ю. Донченка у зв'язку з поданням ними заяв про складення повноважень. Про це повідомляє прес-служба голови комітету Д. Жванії, передає УНН.

Також комітет підтримав подання та відповідні проекти постанов в. о. Президента України, Голови Верховної Ради О. Турчинова про призначення членами ЦВК К. Березюк та О. Діденка (*Кореспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму вирішив звернутися до Кабінету Міністрів України щодо створення умов для оздоровлення дітей влітку 2014 р. Таке рішення було ухвалено під час засідання комітету.

Як наголосив під час обговорення голова підкомітету з питань молодіжної політики, сім'ї та дитинства М. Жук, на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, насамперед у Міжнародному дитячому центрі «Артек», оздоровлювалася значна кількість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів, інших категорій дітей, що потребують державної підтримки.

Зазначалося також, що на території АРК є 122 табори, у яких у 2013 р. було оздоровлено 59 тис. дітей.

З урахуванням вищевикладеного народні депутати висловили переконання, що виконавча влада має негайно забезпечити умови для відпочинку дітей у 2014 р. на інших територіях.

Комітет також звернув увагу уряду на необхідність виконання вимог Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань з питань оздоровлення та відпочинку дітей і молоді» від 05.11.2013 р. щодо розробки та затвердження Державної цільової соціальної програми оздоровлення і відпочинку дітей та розвитку мережі дитячих оздоровчих закладів на період до 2017 р. За словами народних депутатів, виконавча влада має забезпечити фінансування в повному обсязі заходів, спрямованих на розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, у тому числі на створення дитячих центрів із цілорічним режимом функціонування (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 26.03*).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про амністію у 2014 р.

Законопроектом (реєстр. № 4526) пропонується оголосити амністію і поширити її дію насамперед на ті категорії засудже-

них, які скоїли злочини невеликої тяжкості або є найбільш незахищеними та вразливими в соціальному плані, а саме на неповнолітніх, а також жінок і чоловіків, які мають дітей віком до 18-ти років, дітей-інвалідів та/або повнолітніх сина, дочку, визнаних інвалідами, до інвалідів першої, другої та третьої груп, хворих на туберкульоз, онкологічні захворювання тощо.

Проектом також пропонується застосувати амністію до осіб, стосовно яких були порушені кримінальні справи та вони були засуджені протягом 2010–2014 рр. за злочини, не пов'язані з насильством. Зокрема, це стосується осіб, засуджених за господарські злочини, злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів (без мети збуту), з несплатою податків тощо.

Голова комітету А. Кожем'якін, доповідаючи законопроект, зазначив, що акт гуманності по відношенню до засуджених в Україні не застосовувався три останні роки.

Народний депутат також повідомив, що в разі прийняття законопроекту під амністію потраплять 23 тис. осіб, тоді як в роки, коли вона застосовувалася, звільнялося 4–5 тис. засуджених щорічно.

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого дасть змогу зменшити чисельність осіб, які на сьогодні відбувають покарання в місцях позбавлення та обмеження волі й не становлять значної суспільної небезпеки, і сприятиме покращенню матеріально-побутових умов утримання засуджених (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 26.03*).

В Верховной Раде Украины зарегистрирован проект закона Украины «Об одобрении решения Президента Украины о допуске подразделений вооруженных сил других государств на территорию Украины в 2014 году для участия в многонациональных учениях». Об этом сообщают СМИ.

Соответствующий законопроект был внесен Председателем Верховной Рады, и. о. Президента Украины А. Турчиновым и зарегистрирован в среду под № 4561.

«Решение Президента Украины о допуске подразделений вооруженных сил других государств на территорию Украины в 2014 году для участия в украинско-польских учениях авиационных подразделений на уровне эскадрилий, украинско-польских учениях подразделений военной полиции “Правопорядок-2014”, украинско-американских учениях “Рэпид Трайидент-2014”, украинско-польских учениях авиационных подразделений “Безопасное небо-2014”, украинско-американских учениях “Си Бриз-2014”, многонациональных учениях “Светлая лавина-2014”, многонациональных учениях горно-пехотных подразделений “Карпаты-2014”, украинско-молдавско-румынских учениях механизированных подразделений “Юг-2014” одобрить», – говорится в документе.

Согласно проекту постановления, закон должен вступить в силу после принятия со дня его опубликования.

Как сообщалось, ранее в СНБО заявили, что Украина намерена провести военные учения с участием США и Великобритании на своей территории (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 26.03).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Виконуючий обов’язки Президента України О. Турчинов закликав кандидатів на пост Президента не використовувати брудних технологій під час виборчої кампанії. Про це він сказав у відеозверненні до українців, передає УНН.

«Я хочу звернутися до кандидатів у президенти. Шановні кандидати у президенти, я дуже прошу вас, щоб ця виборча кампанія не повторювала минулі. Коли було стільки бруду, що людям було дуже важко розібратися у своїх уподобаннях. Я дуже прошу, щоб ні кандидати у президенти, ні їхні політичні кампанії знову не пішли шляхом використання брудних технологій. Не треба ображати один одного», – наголосив він.

Він підкреслив, що принагідно, аби виборча кампанія проходила як конкуренція не образ, а конкуренція конструктив-

них програм, планів виходу України з важкої кризи, пропозицій кандидатів щодо дальшого розвитку країни.

Нагадаємо, 25 березня голова Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації М. Томенко закликав керівників усіх засобів масової інформації підписати угоду про недопущення розміщення «джинси» на час президентської виборчої кампанії (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Якщо світ хоче допомогти Україні, є дієвий спосіб – заміщувати російські товари на українські. Про це заявив в. о. Президента України, Голова Верховної Ради України О. Турчинов під час зустрічі з головою Наглядової ради «Ялтинської європейської стратегії» (YES), экс-президентом Республіки Польща А. Квасневським.

Під час зустрічі сторони обговорили ситуацію в Україні та питання щодо майбутнього форуму YES.

За словами О. Турчинова, сьогодні нова влада в надскладних умовах займається виведенням країни з тяжкої економічної та соціально-політичної кризи. «Ми розпочали реальні якісні зміни в країні. Але той рух, який би ми хотіли прискорити, зараз гальмується військовою агресією Російської Федерації», – додав він.

Разом з тим О. Турчинов зазначив, що влада працює над створенням умов для залучення інвестицій в Україну.

Також голова парламенту підтримав А. Квасневського в тому, щоб не змінювати назву Ялтинського форуму у зв'язку із тим, що «окупація Криму – тимчасове явище».

А. Квасневський повідомив, що наступний форум «Ялтинська європейська стратегія» відбудеться в Києві з 11 по 13 вересня цього року. «Зараз питання України в світі – це питання номер один. Ніколи в історії такої великої цікавості до України не було», – сказав А. Квасневський.

Сторони погодились з тим, що сьогоднішні події в Україні – це питання та іспит для всього світу (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2014. – 26.03).

Виконуючий обов'язки Президента України, Голова Верховної Ради О. Турчинов звільнив С. Куніцина з посади постійного представника Президента в Криму за неналежне виконання службових обов'язків. Відповідний указ опубліковано на сайті глави держави, інформує LB.ua.

«Звільнити Куніцина Сергія Володимировича з посади постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим за неналежне виконання службових обов'язків», – ідеться в повідомленні.

Нагадаємо, 24 березня С. Куніцин заявив, що подає у відставку з посади постійного представника Президента в Криму. Він розкритикував бездіяльність української влади у зв'язку із ситуацією в Криму, зазначивши, що країна має всі можливості для належної реакції. Також нагадаємо, що С. Куніцина призначили на цю посаду наприкінці лютого (*Експрес* (<http://expres.ua/news/2014/03/26/104054-turchynov-zvilnyv-svogo-predstavnyka-krymu>)). – 2014. – 26.03).

У середу, 26 березня, відбулася розширена зустріч членів уряду України з делегацією Європейської комісії.

Під час зустрічі Прем'єр-міністр України А. Яценюк підписав пакет рішень, необхідних для виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України.

А. Яценюк повідомив, що одним з підписаних документів є проект закону про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. «Прошу забезпечити невідкладну подачу даного законопроекту і проходження в українському парламенті», – додав глава уряду.

Ще один документ – це рішення Кабінету Міністрів України про оформлення, видачу, обмін, вилучення, повернення державі знищеного проїзного документа біженця.

Він також продемонстрував зразок затвердженої форми паспорту громадянина України з біометричними даними. А. Яценюк повідомив, що уряд планує розпочати видачу

біометричних паспортів упродовж поточного року: «Вартість такого паспорта буде вдвічі меншою, ніж сьогодні продається однією приватною компанією».

Крім того, глава уряду підписав проекти законів про внесення змін до деяких законів України про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, а також щодо соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей. Ці проекти законів, за його словами, були опрацьовані з європейськими партнерами.

Глава уряду також зазначив, що з делегацією Європейської комісії обговорюватимуться питання енергетики, боротьби з корупцією, макроекономічної стабілізації, реформи юстиції, транспортної системи: «Це те, чого потребує сьогодні Україна, на що спрямований український уряд і під що ми отримуємо технічну і фінансову допомогу європейських партнерів» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2014. – 26.03).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк поінформував про підсумки роботи членів уряду з представниками Європейської комісії. Про це йшлося на прес-конференції після завершення засідання уряду України за участі делегації Європейської комісії та зустрічі глави уряду з комісаром ЄС із питань розширення та політики сусідства Ш. Фюле й комісаром ЄС з питань бюджету та фінансового планування Я. Левандовські.

Він нагадав, що на засіданні уряду з делегацією Європейської комісії підписано остаточний перелік документів, необхідних для переходу до другої фази підготовки до введення Європейським Союзом безвізового режиму з Україною: «Звертаємося до парламенту невідкладно прийняти ті закони, які розробив Кабінет Міністрів. Це дасть українцям можливість якомога швидше відчувати всі преференції нашого співробітництва з Європейським Союзом, а саме без віз їздити до країн ЄС».

А. Яценюк повідомив, що урядовці та представники Європейської комісії сформуvalи декілька робочих груп, «які поставили на порядок денний низку ключових завдань

у двосторонньому співробітництві України та Європейського Союзу». Одне з питань, за його словами, стосувалося енергетичної сфери. Зокрема, обговорювалося, які заходи вживатимуться для диверсифікації поставок та енергетичної незалежності Європейського Союзу та України: «Ідеться про поставки газу з країн-членів ЄС. За нашими оцінками, технічно можливо поставляти 25 млрд куб. м газу, які на 100 дол. дешевші, ніж аналогічні поставки з Росії».

Глава уряду також підкреслив, що загальний обсяг макрофінансової допомоги для України з боку ЄС становить 1,6 млрд євро: «Ця макрофінансова допомога повинна збалансувати українські державні фінанси і дати поштовх до стабілізації економіки».

Він зазначив, що перший транш цієї допомоги може надійти протягом двох місяців після підписання Україною угоди з МВФ.

Також було обговорено співробітництво у сфері авіації. А. Яценюк повідомив, що в найкоротші терміни має бути підписана угода про спільний авіаційний простір: «Це дасть можливість забезпечити конкуренцію на ринку авіації, здешевити авіаквитки, покращити цей ринок і дати можливість сертифікувати українські літаки».

Що стосується ще однієї сфери співробітництва між Україною та ЄС – торгівлі, глава уряду нагадав, що ЄС в односторонньому порядку відкрив свій ринок: «Тому наші аграрні і промислові компанії вже невідкладно повинні бути готові до поставок продукції на європейський ринок. Додатково для України це дає близько 500 млн євро до 1 листопада».

Ще одне питання стосується співробітництва у сфері антикорупційної діяльності – «починаючи із заснування в Києві Антикорупційного бюро та закінчуючи дерегуляцією та зменшенням повноважень чиновників і таким чином зменшення корупції» «Це питання не просто обговорювалося – наші європейські партнери нададуть нам конкретну технічну допомогу», – зазначив А. Яценюк.

Прем'єр-міністр повідомив, що наступна зустріч уряду України та представників Європейської комісії в такому форматі

відбудеться в Брюсселі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.03).

У середу, 26 березня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк прийняв міністра закордонних справ Республіки Польща Р. Сікорського, який перебуває в Україні з візитом.

Р. Сікорський наголосив, що Республіка Польща солідарна з Україною. Він також зазначив, що Польща готова надавати підтримку роботі уряду зі стабілізації економічної ситуації в нашій державі.

А. Яценюк відзначив вагому роль Польщі у міжнародних зусиллях, спрямованих на підтримку суверенітету й територіальної цілісності України. Наголошувалося на значному потенціалі подальшого розвитку українсько-польського співробітництва, зокрема у сфері енергетики, боротьби з корупцією, а також упровадження адміністративної реформи.

Під час свого перебування в Україні Р. Сікорський відвідав Київ та Одесу (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 26.03).

Прем'єр-міністр А. Яценюк наполягає на тому, щоб у процесі реформ були скасовані обласні державні адміністрації. Про це він заявив під час наради з головами обласних центрів, передає кореспондент УНН.

«Ми зробили чіткий план реформ в країні і один з основних елементів цього плану – це надання додаткових повноважень місцевим громадам та передачі повноважень з центру на місцея», – заявив він.

За його словами, децентралізація влади потребує змін у Конституцію. «Як Прем'єр я наполягаю на ліквідації ОДА. Вважаю це рудементом минулого і нам потрібно прийняти рішення про зміни до Конституції і законодавства для формування місцевих виконавчих комітетів. Вони мають взяти всю повноту відповідальності за стан справ в кожній області», – додав він.

За його словами, це дасть змогу підвищити підзвітність за використання фінансових ресурсів країни (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 25.03).

15 квітня 2014 р. у Верховній Раді України має з'явитися текст нової Конституції України, який міститиме значний пакет реформ. Про це повідомив Прем'єр-міністр А. Яценюк, передає кореспондент УНН.

«Що стосується внесення змін до Конституції, то 15 квітня в парламенті повинен з'явитися текст нової української Конституції. В рамках цієї роботи в парламенті ще раз наполягаю, що має бути проведена реформа органів місцевого самоврядування. Це стане відправною точкою того, які в подальшому закони будуть прийматися», – заявив він.

За його словами, центральна влада збереже ключові функції, такі як забезпечення нацбезпеки, оборони, формування політики. «Місцева влада повинна отримати виконкоми. Центральна влада повинна отримати префектів на місцях, які не займаються розподілом коштів, а здійснюють нагляд за додержанням законодавства. Органи прокуратури повинні бути позбавлені функції загального нагляду», – додав він.

Як повідомляв УНН, Тимчасова спеціальна комісія щодо коригування Конституції має підготувати пропозиції щодо змін до Основного закону до 15 квітня 2014 р. Це передбачено постановою парламенту.

Згідно з постановою, ТСК очолюватиме народний депутат від «Батьківщини» Р. Князевич, а заступником голови комісії обраний нардеп В. Писаренко. До складу комісії також обрано чотирьох депутатів від Партії регіонів, серед яких Н. Шуфрич і С. Гриневецький, трьох депутатів від «Батьківщини», одного комуніста, одного «ударівця». Також до складу комісії увійшли по одному представнику від груп «Економічний розвиток» і «Суверенна європейська Україна» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 25.03).

Уряд підготує концепцію створення Служби фінансових розслідувань і пакет законопроектів щодо цієї служби для швидкого внесення їх на розгляд Верховної Ради, заявив Прем'єр-міністр А. Яценюк під час засідання КМУ, передає кореспондент УНН.

«У країні повинна бути створена Служба фінансових розслідувань. Податкова міліція повинна бути ліквідована. Функції, які непридатні Міністерству внутрішніх справ, а саме боротьба з економічними злочинами, повинні бути передані в Службу фінансових розслідувань», – сказав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 25.03).

Докорінні зміни системи Державного архітектурно-будівельного контролю закладено у проекті закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання містобудівної діяльності та державного архітектурно-будівельного контролю», який днями розглядали на засіданні уряду.

Передбачається, що здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та дозвільно-погоджувальних процедур у будівництві стане можливим на місцевому рівні. Тобто інспекції ДАБК можуть бути створені як в районах, так і в окремих населених пунктах. За словами голови Держархбудінспекції України М. Мартинюка, «ми повертаємо органам місцевого самоврядування їхні функції. Водночас буде вдосконалено роботу декларативного принципу отримання дозвільних документів на будівництво шляхом усунення всіх штучних перешкод, які мали місце до недавнього часу та зводили нанівець саму ідею принципу декларативності. У найближчій перспективі планується створити систему, при якій забудовник зможе реєструвати декларацію без участі чиновників інспекції».

Крім того, за словами М. Мартинюка, буде посилено увагу Держархбудінспекції України в питаннях контролю за якістю

виконання будівельних робіт (Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 26.03).

Про стратегічну важливість аграрного сектору у євроінтеграційних процесах йшлося під час розширеної зустрічі членів уряду України з делегацією Європейської комісії за участі комісара Європейського Союзу із питань розширення та політики сусідства Ш. Фюле та комісара Європейського Союзу з питань бюджету та фінансового планування Я. Левандовські.

Під час зустрічі міністр аграрної політики та продовольства України І. Швайка зазначив: «Усвідомлюючи ключову роль аграрного сектора економіки у процесах європейської інтеграції та в умовах імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Мінагрополітики сьогодні працює над виробленням зрозумілих і чітких правил роботи в галузі. Наше завдання – створити найбільш прийнятні умови, в яких буде працювати спільно і аграрний бізнес, і держава».

У свою чергу Ш. Фюле зазначив: «Ми розуміємо стратегічну важливість агропромислового комплексу як для України, так і для Європейського Союзу. Ми готові направити в Україну спеціалістів ветеринарної, санітарної та фітосанітарної галузі для того, щоб удосконалити ці сфери та поділитися європейським досвідом і для того, щоб Україна мала змогу більше експортувати на європейський ринок сільськогосподарської продукції» (Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 26.03).

У МЗС відбулася зустріч заступника міністра закордонних справ України, керівника апарату А. Олефірова з консульськими посадовими особами дипломатичних представництв країн ЄС в Україні.

Сторони обговорили практичні аспекти оформлення шенгенських віз громадянам України. Зокрема, заступник міністра відзначив позитивну динаміку імплементації європейською

стороною Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз. Так, кількість візових відмов зменшилася з 2,03 % у 2012 р. до 1,9 % – у 2013 р.; порівняно з 2012 р. загальна кількість виданих шенгенських віз збільшилася на 274 тис. у 2013 р. і досягла 1,56 млн віз; частка багаторазових віз перевищила показники минулих років і досягла 39 %.

Відбувся обмін думками щодо необхідності більш повного використання положень посиленої Угоди про спрощення оформлення віз та інформування громадян України, на яких вона поширюється, з метою збільшення кількості виданих віз представникам неурядових громадських організацій, релігійних громад, професійних об'єднань, журналістам, а також зростання питомої ваги багаторазових віз терміном дії на п'ять років.

А. Олефіров поінформував консульських посадових осіб європейських країн про заходи, які вживаються урядом України з метою завершення виконання першої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України та запровадження для громадян України безвізового режиму короткострокових поїздок до ЄС (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2014. – 26.03*).

Кабинет Министров попытается сохранить дефицит государственного бюджета на 2014 г. на уровне 71,6 млрд грн. Об этом журналистам заявил министр финансов А. Шлапак.

«Мы будем пробовать сохранить тот дефицит бюджета (71,6 млрд грн. – Ред.), который запланирован в старом бюджете несмотря на то, что макропоказатели, к сожалению, существенным образом понизятся, – отметил А. Шлапак. – Мы хотим оставить тот дефицит, который есть, но в бюджете который был принят в 2014 г. заложен дефицит около 50 млрд дополнительно, именно его мы хотим секвестрировать».

По его словам, Кабмин хочет предложить Верховной Раде источники наполнения бюджета. «Есть два источника: мы хотим предложить парламенту принять дополнительные законы по наполнению бюджета – 29 млрд и около 23 млрд – это

сокращение тех расходов, запланированных в бюджете-2014», – отметил министр.

Напомним, ранее Премьер-министр Украины А. Яценюк заявил, что государственный бюджет на 2014 г. Во время секвестра будет сокращен на сумму от 65 до 80 млрд грн.

16 января 2013 г. ВР приняла Госбюджет-2014 с доходами 392,404 млрд грн и расходами 447,294 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Все вооруженные формирования отныне действуют незаконно. Об этом сказал первый заместитель министра внутренних дел Украины В. Евдокимов.

16 марта МВД призывало всех граждан сдать незарегистрированное оружие до 25 марта. Время на добровольную сдачу оружия истекло, поэтому все вооруженные формирования будут считаться действующими незаконно, а правоохранители будут действовать в соответствии с законодательством, предупредил В. Евдокимов на пресс-конференции в Киеве, сообщает Интерфакс-Украина 25 марта.

«Я хочу сказать “Правому сектору”, “Белому сектору”: время на сдачу оружия на разоружение вышло, закончилось. Любое формирование вооруженное и с противоправной нацеленностью нами будет считаться как действующее незаконно, и все наши действия будут в рамках этого. Они будут жесткими, решительными», – заявил замминистра.

В. Евдокимов также сообщил, что участились случаи, когда лица, которые осуществляют рейдерские захваты или ведут какие-то противоправные действия с помощью оружия, используют лозунги «Правого сектора» и называются их представителями.

Напомним, что 25 марта ночью был убит координатор «Правого сектора» Западной Украины А. Музычко.

В то же время сообщалось об избиении лидера «Правого сектора» в Одессе и задержании членов организации в Полтаве (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 25.03).

Украина не будет платить российскому «Газпрому» более 387 дол. за тыс. куб. м газа во II квартале 2014 г. Об этом заявил министр энергетики и угольной промышленности Ю. Продан на брифинге во вторник в Киеве.

Ю. Продан добавил, что никаких официальных шагов по денонсации Харьковских соглашений РФ не предпринимала. «Никаких шагов об изменении соглашений на официальном уровне – нет. Есть только заявления», – резюмировал он (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.03).

Кабинет Министров Украины выделил из резервного фонда госбюджета 1,869 млрд грн для выплаты денежного довольствия военнослужащим Вооруженных сил, Внутренних войск Министерства внутренних дел и Государственной пограничной службы, а также проведения учебных сборов с военнообязанными и гражданами Украины, проходящими службу в военном резерве. Соответствующее распоряжение № 244 размещено на веб-портале правительства.

Как отмечается, средства также будут направлены на решение сугубо бытовых вопросов, включая оплату банно-прачечных услуг, закупку медикаментов, топлива для перевозки личного состава.

Минфину предписано осуществить все расходы. Минобороны, МВД и Администрация пограничной службы должны в трехдневный срок сформировать перечень расходов и утвердить его с Минфином и Минэкономразвития и до 15 апреля подать отчет об использовании средств в Минфин, Минэкономразвития и Госказначейство.

Другим своим распоряжением Кабмин выделил 17,2 млн грн на проведение учебных сборов с военнослужащими.

Ранее Кабинет Министров Украины выделил 125 млн грн военнослужащим, проходящим службу на территории Автономной Республики Крым. Кроме того, в середине марта Верховная Рада приняла закон о выделении из резервного фонда

бюджета 6,8 млрд грн для осуществления мероприятий по обороне страны (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.03).

Если Верховная Рада примет закон об «оккупированных территориях», то цена на электроэнергию в Крыму значительно повысится. Об этом во время брифинга в кризисном медицентре сказал министр энергетики Ю. Продан.

«Ждем решения Верховной Рады о принятии закона об «оккупированных территориях», где режим деятельности хозяйственных обществ на территории Украины будет определяться решением Кабинета Министров Украины. Конечно, в этом случае (если ВР примет этот закон. – Ред.) цена на электрическую энергию (в Крыму. – Ред.) будет значительно повышаться», – сказал Ю. Продан.

Министр также сообщил, что сейчас Крым получает электроэнергию по тем же тарифам, что и вся Украина (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.03).

ПОЛІТИКА

На внеочередном 47-м съезде Коммунистической партии Украины, состоявшемся в Донецке во вторник, 25 марта, на пост Президента Украины была выдвинута кандидатура лидера КПУ П. Симоненко.

Как сообщает пресс-служба КПУ, во время голосования эту инициативу поддержали 203 коммуниста, 23 члена партии воздержались, два – были против. В работе съезда приняли участие 228 делегатов со всех областей Украины. Председательствовал на съезде П. Симоненко.

«Основным заданием партийного форума была выработка позиции КПУ относительно будущих выборов Президента Украины и выдвижение кандидата от партии. Также делегаты обсудили широкий круг других важных вопросов», –

говорится в сообщении пресс-службы (*Главное* (<http://glavnoe.ua>). – 2014. – 25.03).

Партия регионов определится с кандидатом в Президенты на съезде 29 марта. Об этом корреспонденту ForUm'a заявила народный депутат от фракции Партии регионов А. Герман. «Мы планируем провести съезд в Киеве. И кроме того, что переформатировать партию, поставить ее на более демократические основы, мы думаем сейчас, кто имел бы реальный шанс от ПР быть кандидатом на президентских выборах», – сказала она (*ForUm* (<http://for-ua.com>). – 2014. – 25.03).

Один из лидеров Партии регионов С. Тигипко подал в Центральную избирательную комиссию документы для регистрации кандидатом в Президенты как самовыдвиженец, сообщает информагентство «Интерфакс-Украина» во вторник, 25 марта.

В интервью журналистам после подачи документов в ЦИК С. Тигипко выразил надежду, что съезд Партии регионов, который уже неоднократно переносился, состоится в предстоящую субботу. «Имею надежду, что съезд поддержит мою кандидатуру», – сказал он.

Также С. Тигипко отметил, что на сегодняшний день в Украине основной проблемой является недоверие к власти. По его словам, новый Президент должен восстановить это доверие. Он также выразил надежду, что на съезде Партии регионов состоится важный разговор о ситуации в партии (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 25.03).

Партия регионов может поддержать кандидатуру С. Тигипко или М. Добкина на президентских выборах, заявил первый заместитель председателя ПР народный депутат В. Рыбак.

«У нас два кандидата, они не согласовывали этот вопрос с партией, они самовыдвиженцы. Исходя из этого, партия будет принимать соответствующее решение. Хотя мы исходим из того, что согласно праймериз, у С. Тигипко среди членов партии самый высокий рейтинг», – цитирует его слова информационное агентство «Интерфакс-Украина» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Партия УДАР соберется на съезд в субботу, 29 марта, сообщил народный депутат фракции УДАР С. Каплин в среду, 26 марта. В то же время нардеп не уточнил, где будет проходить съезд.

29 марта также проведет съезд ВО «Свобода».

Ранее лидер УДАРа В. Кличко заявлял, что намерен участвовать в выборах Президента, которые пройдут 25 мая этого года (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Депутат Верховной Рады А. Гриценко має намір балотуватися на посаду Президента, повідомляє УНН з посиланням на українську службу ВВС. «Я братиму участь у виборах. Я збираюся балотуватися», – наголосив А. Гриценко.

Відомо, що наразі документи до ЦВК уже подав самовисуванець – народний депутат від Партії регіонів С. Тігіпко. Також подали документи до ЦВК М. Добкін і президент Всеукраїнського єврейського конгресу В. Рабинович (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Бывший вице-премьер-министр Украины Ю. Бойко подал в Центральную избирательную комиссию документы на регистрацию кандидатом в Президенты Украины. Об этом он сообщил журналистам у здания ЦИКа в среду, 27 марта. Выдвижение кандидатов в Президенты завершается

30 марта, последний срок подачи документов для регистрации кандидатов – 4 апреля (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>)). – 2014. – 26.03).

Згідно з даними соціологічних досліджень, близько 84 % виборців готові прийти на виборчі дільниці та проголосувати на виборах Президента 25 травня 2014 р. Про це повідомив голова Комітету виборців України О. Черненко на прес-конференції, передає кореспондент УНН.

Серед електоральних уподобань виборців лідирує П. Порошенко, за якого проголосували б 24,9 %. На другому місці йде В. Кличко – 8,9 %, на третьому Ю. Тимошенко – 8,2 %.

7,3 % виборців проголосували б за представника Партії регіонів С. Тігіпка. М. Добкіна на виборах підтримали б 4,2 % виборців. При цьому близько 20 % виборців заявляють, що на сьогодні не знають, за кого готові наразі віддати свій голос.

Зазначимо, що соціологічне дослідження підготовлене чотирма соціологічними службами: «СОЦИС», «Рейтинг», Центром ім. О. Разумкова, КМІС. Під час дослідження було опитано 6,2 тис. респондентів, а статистична похибка становить не більше 0,8 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2014. – 26.03).

Специальная мониторинговая миссия ОБСЕ, созданная согласно решению Постоянного совета Организации, начинает работу в Украине. Об этом 25 марта заявил на брифинге в Украинском медицентре исполняющий обязанности главы специальной мониторинговой миссии ОБСЕ в Украине А. Коберацкий.

«Их (наблюдателей) миссия – собирать информацию по всей стране и отчитываться о ситуации с безопасностью, а также устанавливать и отчитываться о фактах об инцидентах включительно с теми, которые касаются заявлений о нарушении основополагающих принципов и обязательств в рамках ОБСЕ. Они также будут следить за ситуацией с соблюдением

прав человека в стране, включительно с правами национальных меньшинств, а также будут способствовать диалогу на местах для поддержания нормализации ситуации», – отметил посол.

По его словам, в состав миссии входит сто гражданских лиц, которые будут работать в группах, которые разместятся в 10 городах: Херсоне, Одессе, Львове, Ивано-Франковске, Харькове, Донецке, Днепропетровске, Луганске, Черновцах и Киеве (здесь будет главный офис миссии) (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 26.03).

26 марта лидер партии «Батьківщина», экс-премьер-министр Украины Ю. Тимошенко провела встречу с еврокомиссаром по вопросам расширения и европейской политике соседства Ш. Фюле. Об этом сообщает пресс-служба «Батьківщини».

Стороны обсудили текущую ситуацию в Украине, состояние и перспективы отношений между Украиной и Европейским Союзом.

Во встрече также приняли участие заместитель председателя партии «Батьківщина», председатель Комитета Верховной Рады по вопросам европейской интеграции Г. Немыря и глава представительства ЕС в Украине Я. Томбинский.

Как сообщалось, многие эксперты высказывают мнение о том, что президент Российской Федерации В. Путин хочет видеть Президентом Украины лидера ВО «Батьківщина» Ю. Тимошенко (*МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 26.03).

«Правый сектор» требует отправить под трибунал главу МВД А. Авакова и экс-министра обороны И. Тенюха. Об этом со сцены на майдане Незалежности заявил член Политсовета «Правого сектора» О. Однороженко, сообщают «Українські новини».

О. Однороженко считает, что А. Аваков виноват не только в убийстве А. Музычко, но и вместе с И. Тенюхом в сдаче Крыма России.

«Наше требование, наш ультиматум – не просто снятие с должностей министров, которые привели к утрате территориальной целостности Украины... а подведение их под трибунал. Такие деятели как И. Тенюх и А. Аваков должны быть отданы под трибунал!», – озвучил О. Однороженко позицию «Правого сектора».

Партия дала новой власти время на выполнение этих требований до 19:00 27 марта, когда на майдане Незалежности планируется провести вече, посвященное А. Музычко (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 26.03).

Россия продолжает стягивать войска к границе с Украиной. «Российская сторона принимает меры с целью дальнейшей дестабилизации обстановки в юго-восточных регионах Украины. Продолжается перегруппировка Вооруженных сил РФ в приграничных с Украиной районах», – сообщил директор департамента информационной политики МИД Е. Перебийнис. Он рассказал, что, по информации силовых структур, перегруппировка вооруженных сил России происходит на территории Брянской области. В частности, там наблюдается скопление военной техники в районе населенного пункта Чуровичи Климовского района в 18 км от границы с Украиной.

Кроме того, по информации МИД, 25 марта в г. Климово Брянской области прибыло два воинских эшелона общей численностью до 16 вагонов с личным составом и военной техникой.

«Зафиксировано развертывание средств связи и управления, выявлены платформы с модулями для проживания личного состава, обустройство штабов, медпунктов, военных полевых городков», – сообщил он. Кроме того, по информации МИД, Россия активно использует беспилотные летательные аппараты для ведения воздушной разведки и контроля обстановки в приграничных регионах.

«В течение последних двух дней на участке органов охраны госграницы Восточного регионального управления зафиксировано проведение более 40 полетов российских беспилотников», – подчеркнул украинский дипломат (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 26.03).

На північ Кримського півострова перекидають російську військову техніку й танки. Про це повідомив очільник Кримського медіацентру Міноборони В. Селезньов, передає УНН.

«Джерела повідомляють, що на сьогодні в напрямку на північ Криму рухається колона з 10 тралів РФ, на яких перевозять танки Т-64Б зі складу 36 бригади берегової оборони (с. Перевальне). Колона йде в супроводі авто ДАІ та ВАІ.

У напрямку з півночі Криму в бік Сімферополя в районі с. Гвардійське рухається колона з 50 одиниць техніки, у т. ч. БТР, «Тигри», паливозаправники та авто з особовим складом на борту», – написав В. Селезньов на своїй сторінці у Facebook (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Военнослужащие феодосийского батальона морской пехоты вместе с семьями прибыли на временное проживание в город Геническ, об этом сообщили во вторник, 25 марта, интернет-изданию «Думская.net» в пресс-службе Херсонской ОГА.

«К блокпосту Чонгар в Геническом районе Херсонской области прибыли из Феодосии 50 военнослужащих батальона морской пехоты. Военнослужащие приехали на собственном транспорте, с семьями и детьми», – говорится в сообщении.

По информации Херсонской ОГА, после короткого отдыха колонна военных в сопровождении сотрудников ГАИ отбыла в г. Геническ в расположение ВПУ-27 для временного расселения, питания и отдыха.

В понедельник, 24 марта, в Феодосии российский спецназ ворвался на территорию батальона морской пехоты Военно-Морских Сил Вооруженных Сил Украины. Как сообщил представитель командования батальона морской пехоты, в районе 4.00 к части подъехало еще четыре КАМаза со спецназовцами, часть начали забрасывать шумовыми гранатами (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 25.03).

Все украинские офицеры, захваченные ранее в Крыму, освобождены, сообщил руководитель медиа-центра Минобороны Украины в Крыму В. Селезнев.

«По моей информации, освобождены 6 человек, в том числе полковник Юлий Мамчур и заместитель командующего ВМС Украины, генерал-майор Игорь Воронченко», – сообщил В. Селезнев. По его словам, освобожденные офицеры уже направляются из Крыма в Чонгар (Херсонская обл.) (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Самопроголошений мер Севастополя О. Чалый оголосив про розпуск загонів «самооборони» у зв'язку із «завершенням революції». Про це йдеться в офіційному зверненні О. Чалого, передає УНН.

«Сьогодні мною підписано розпорядження про розпуск загонів самооборони. Думаю, мотивація цього рішення очевидна: зовнішня загроза, якої протистояли загони самооборони, ліквідована, Крим і Севастополь стали суб'єктами РФ, на території Севастополя не залишилося жодного військового формування, що підкоряється київській владі. Громадський порядок у місті відтепер буде підтримувати міліція, посилена патрульними групами Чорноморського флоту. Разом з тим хотів би звернути увагу деяких польових командирів, що “революція” завершилася. На цьому тижні у відповідності з указом президента Росії завершується формування федеральних структур виконавчої влади. Ми починаємо жити за законами Росії. У цих умовах будь-які силові дії будуть трактуватися як такі, що суперечать законам РФ з відповідними процесуальними наслідками», – зазначається у зверненні.

Як повідомляв УНН, Службою безпеки України розпочато досудове розслідування стосовно громадянина Російської Федерації «народного мера» Севастополя О. Чалого, дії якого спрямовувалися на насильницьке повалення конституційного ладу України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Присоединение Россией Крыма нельзя считать решенным делом, утверждает президент США Б. Обама.

Мировое сообщество не признало этого шага, заявил он 25 марта в Гааге, где принимал участие в работе саммита по ядерной безопасности. По словам главы Белого дома, Вашингтон обеспокоен тем, что Россия может вторгнуться и в другие части Украины. Б. Обама подчеркнул, что, если Москва не продемонстрирует волю к соблюдению международных норм права, она должна будет заплатить соответствующую цену. Об этом сообщает Deutsche Welle (***Четверта Влада*** (<http://4vlada.net>). – 2014. – 26.03).

Россия не будет изгнана из Крыма силой оружия. Об этом заявил Президент США Б. Обама в своей речи во Дворце Изящных искусств Брюсселя.

Он также отметил, что США и Европа не хотят контролировать Украину и не ищут конфликта с Россией. «Россия не будет изгнана из Крыма силой оружия. Однако пока мы едины, российские граждане не смогут пользоваться благополучием и процветанием, основанным на военной мощи», – заявил Б. Обама, обращаясь к своим европейским партнерам.

Он предупредил, что страны Запада будут «применять активные дипломатические и экономические меры», чтобы изолировать Россию. Если кризис будет углубляться, то «будет углубляться и эта изоляция», добавил он.

В то же время Б. Обама заверил, что дверь для дипломатии в урегулировании ситуации в Украине остается открытой. «Я считаю, что для Украины и России стабильного мира можно добиться через деэскалацию, через прямой диалог между Россией, Украиной и международным сообществом», – сказал он.

Ранее лидеры стран «Большой семерки» определили, на какие сектора экономики будут распространены санкции в отношении России. Меры воздействия коснутся энергетики, финансов и вооружения.

Ранее Президент США Б. Обама подписал указ, дающий право ввести санкции в отношении основных секторов

экономики России. Также он объявил о расширении списка лиц, в отношении которых США вводят ограничительные меры – этот список затрагивает два десятка человек. Кроме того, в США прекратили выдавать разрешения на поставку в Россию потенциально опасных предметов и веществ. В то же время, в МИД РФ заявили о введении ответных санкций в отношении чиновников и законодателей США (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Американська розвідувальна служба попередила Білий Дім про високу ймовірність здійснення атаки російськими військами південно-східної частини України, передає УНН з посиланням на CNN (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.03).

По случаю проведения третьего Саммита по ядерной безопасности в Гааге, Украина и США приняли заявление, в котором подтверждается стратегическое партнерство и подчеркивается важная роль ядерного нераспространения в этих отношениях.

В заявлении отмечается: «Наше партнерство в области нераспространения продолжается с 1994 г., когда Украина приняла решение вывезти все ядерное оружие со своей территории и присоединиться к Договору о нераспространении ядерного оружия (ДНЯО) как неядерное государство. В Будапештском меморандуме 1994 г. Соединенные Штаты Америки, Российская Федерация и Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии поприветствовали эти действия Украины и подтвердили Украине свое обязательство уважать независимость, суверенитет и существующие границы Украины. Сегодня Правительство Соединенных Штатов Америки подтверждает это обязательство новому Правительству Украины и народу Украины, включая Крым.

Правительство Соединенных Штатов Америки осуждает отказ России выполнять свои обязательства по Будапештскому

меморандуму и ее односторонние военные действия в Украине. ...Соединенные Штаты Америки будут продолжать оказывать помощь Украине в утверждении ее суверенитета и территориальной целостности.

Украина и Соединенные Штаты Америки подтверждают соблюдение своих обязательств по нераспространению ядерного оружия. Как часть своей поддержки этих усилий Соединенные Штаты Америки в 2010 г. взяли обязательство сотрудничать с Украиной для строительства установки-источника нейтронов на базе Харьковского физико-технического института. В этом месяце строительство установки было завершено. Наши страны недавно продлили срок действия Рамочного соглашения между Украиной и США по совместному уменьшению угрозы и Соглашения между Правительством Украины и Правительством Соединенных Штатов Америки относительно повышения эксплуатационной безопасности, снижения степени риска эксплуатации и укрепления систем регулирования гражданских атомных объектов в Украине. Украина и Соединенные Штаты Америки будут продолжать сотрудничество по предотвращению ядерного распространения посредством усиления потенциала Украины выявлять ядерные материалы на ее границах, предоставлять физическую защиту объектам, имеющим ядерные или радиоактивные материалы, и поддерживать соответствующую систему экспортного контроля, стремясь к достижению целей Саммитов по ядерной безопасности» (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 26.03).

25 марта были задержаны руководитель крыла «Правый сектор – Восток» И. Кива, координатор «Правого сектора» Полтавской области И. Балацкий, координатор «Правого сектора Полтавы» М. Левчук.

Полтавские активисты «Правого сектора» сообщают, что 25 марта УБОП сорвал пикетирование местного управления МВД, которое они устроили. При этом были задержаны руководитель крыла «Правый сектор – Восток» И. Кива, координа-

тор «Правого сектора» області І. Балацкий, координатор «Правого сектора» Полтавы М. Левчук, сообщают «Комсомольская правда в Украине». «Наших активистов пытаются обвинить в незаконном хранении оружия, но никакое оружие у них не изъяли, – пишется на сайте “Правого сектора”. – Задержание базируется только на “оперативной информации”, то есть на желании милиции...»

Днем 25 марта «Правый сектор» собирался пикетировать УБОП. В пресс-службе милиции Полтавской области сообщили, что проверяют информацию о задержании активистов (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 25.03).

Біля Верховної Ради України активісти влаштували флешмоб-акцію «Акцизи рятують життя!». Сто активістів символічно «померли» на площі перед входом до будівлі ВР, передає кореспондент УНН.

Таким чином, громадськість продемонструвала депутатам, що близько 1607 людей помирають в Україні щодня. Причина смерті – відсутність лікування в Україні.

Пацієнти та активісти вимагають від народних обранців проголосувати за законопроекти, які підвищать акцизи на алкоголь і тютюн, а отримані кошти будуть спрямовані на ліки для хворих із такими захворюваннями, як: гепатит, туберкульоз, ВІЛ, розсіяний склероз, діабет, гемофілія, онкологічні захворювання та ін. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

ЕКОНОМІКА

Обсяг екстреної допомоги Міжнародного валютного фонду Україні може становити від 15 до 20 млрд дол. Про це повідомив міністр фінансів О. Шлапак, передає «Forbes-Україна». «Сподіваюся, завтра знімемо останнє протиріччя», – сказав він журналістам перед початком засідання Кабінету

Міністрів у вівторок. «Я переконаний, що ми успішно завершимо переговори з МВФ», – підкреслив глава Мінфіну.

Утім, за його словами, остаточно обсяг фінансування ще не визначений: МВФ потрібні були додаткові консультації з іншими потенційними донорами України.

Нагадаємо, глава Міжнародного валютного фонду К. Лагард заявила, що «в найближчі дні» Україна і МВФ оформлять короткостроковий план фінансування (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 25.03).

Комитет по иностранным делам палаты представителей американского Конгресса одобрил законопроект о предоставлении Украине помощи в размере 1 млрд дол. Одобрение этого документа состоялось на фоне дискуссий о необходимости реформирования Международного валютного фонда.

Представители Демократической партии отказались от требования, чтобы только реформирование МВФ делало возможным любой пакет помощи Украине. Законопроект поддерживает предоставление кредита и предусматривает санкции в отношении граждан Украины и России, причастных к российскому вторжению. Теперь документ направляется на рассмотрение Палаты представителей (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Национальный банк Украины разработал программу ежедневного мониторинга банков. Об этом сообщил председатель НБУ С. Кубив.

В подготовке программы также участвовали налоговая администрация, Министерство внутренних дел и Госслужба финмониторинга. Как отметил С. Кубив, «это позволит усилить контроль за оборотом наличных средств».

Руководитель НБУ напомнил, что ранее Нацбанк проверил 12 банков, в которых обнаружены конвертационные центры. Через них в прошлом году, по предварительным подсчетам,

прошло 142 млрд грн. С. Кубив отметил, что вскоре, после выяснения обстоятельств, имена владельцев этих учреждений будут обнародованы. «Мы усилили работу с контролем за личными, и приняты дополнительные меры относительно коэффицентом ежедневного мониторинга. Я думаю, в ближайшее время, когда будут закончены общие дела, вся Украина будет знать героев, которые создали такие банки», – отметил он (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Остаток средств на корреспондентских счетах банков Украины на 26 марта 2014 г. увеличился на 1 млрд 245,4 млн грн – до 26 млрд 186,6 млн грн. Об этом говорится в сообщении Национального банка Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.03).

24 марта 2014 г. Пенсионный фонд Украины завершил финансирование пенсионных выплат марта текущего года. На их обеспечение направлено 20,9 млрд грн.

Наличие технических трудностей с перечислением средств для выплаты пенсий в АР Крым и г. Севастополь делает невозможным полное обеспечение выплат в этих регионах Украины (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 25.03).

Словаччина допоможе Україні організувати реверсні поставки газу.

Братислава готова допомогти Києву організувати реверсні поставки газу, але тільки за ринковими цінами. Про це повідомляє «РІА Новості» з посиланням на заяву прем'єр-міністра Словаччини Р. Фіцо.

На думку Р. Фіцо, надання допомоги Україні в інтересах самого Євросоюзу, але це не означає, що Європа повинна за це платити. «Ми готові надати допомогу, але ця допомога має свої межі і економічно лімітована», – заявив прем'єр. Р. Фіцо пояснив, що вже на стадії переговорів з Україною виникли

проблеми: Київ сподівається, що в цей проект буде інвестувати Словаччина, але зі свого боку нічого не гарантує.

При цьому, за словами прем'єра, важливим завданням залишається збереження поставок російського газу в Братиславу через територію України.

Раніше єврокомісар з енергетики Г. Еттінгер заявив, що угода по реверсних поставках газу зі Словаччини в Україну може бути досягнута вже до кінця квітня. А самі поставки можуть початися цього року (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 25.03).

Количество экономически активного населения Украины в возрасте 15–70 лет в 2013 г. составило 21 млн 980,6 тыс. человек. Об этом сообщает Государственная служба статистики.

При этом по итогам 2012 г. количество экономически активного населения Украины составляло 22 млн 011,5 тыс. человек. Таким образом, в годовом исчислении этот показатель сократился лишь на 0,014 %.

Экономически активное население трудоспособного возраста в 2013 г. составляло 20 млн 478,2 тыс. человек, старше трудоспособного возраста – 1 млн 502,4 тыс. человек.

Из них 20 млн 404,1 тыс. человек трудоустроены, 1 млн 576,5 тыс. человек – безработные.

В то же время количество экономически неактивного населения Украины по итогам прошлого года составило 11 млн 861,7 тыс. человек.

Уровень экономической активности населения в возрасте 15–70 лет составил 65 % (+0,4 п. п.), из них трудоспособного возраста – 73,1 % (+0,1 п. п.).

Уровень безработицы населения трудоспособного возраста по классификации Международной организации труда (МОТ) в 2013 г. составил 7,2 % (–0,3 п. п.), из них трудоспособного возраста – 7,7 % (–0,4 п. п.) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 25.03).

Аналитики исследовательской компании констатировали, что рост доходов от предоставления интернет-доступа замедляется. Точка генерации доходов, особенно в городах миллионниках, смещается в сторону контент-ориентированных услуг, а также альянсов интернет-провайдеров и агрегаторов цифрового контента, считают в iKS-Consulting.

Общее количество украинских пользователей широкополосного доступа во всемирную сеть – частных и корпоративных – по оценкам экспертов составило 7,4 млн на конец 2013 г. Число подключенных к услугам ШД домохозяйств выросло до 6,6 млн. Таким образом, проникновение увеличилось до 37,6 %. В iKS-Consulting подчеркнули, что наращивание абонентских баз провайдеров среднего звена происходило не столько за счет новых абонентов, до этого не пользовавшихся услугами интернет-доступа, сколько благодаря оттоку клиентов у конкурентов.

Топ-13 крупнейших по числу подключенных интернет-пользователей, по данным аналитиков, обслуживают более 4,2 млн абонентов, или 56,7 % совокупной абонбазы (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.03).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В Украине планируется с 1 мая 2014 г. увеличить цену на природный газ для бытовых потребителей (населения) в среднем на 50 %.

Как сообщил директор департамента экономического планирования и бюджетных расчетов Национальной акционерной компании (НАК) «Нефтегаз Украины» Ю. Колбушкин на пресс-конференции в Киеве в среду, повышение будет происходить в рамках графика поэтапного приведения цен на газ для населения и компаний теплокоммунэнерго (ТКЭ) до экономически обоснованного уровня до 2018 г.

Он также сообщил, что с 1 июля планируется повысить тарифы для ТКЭ на 40 %.

При этом Ю. Колбушкин уточнил, что в таком случае речь идет о повышении тарифов для ТКЭ, а не увеличение на 40 % цены на природный газ для них.

Директор департамента НАК добавил, что в ближайшее время должны быть обнародованы соответствующие постановления Кабинета Министров, после чего цены и тарифы для населения и ТКЭ будут утверждены Нацкомиссией, осуществляющей госрегулирование в сфере энергетики и Нацкомиссией, осуществляющей госрегулирование в сфере коммунальных услуг.

В свою очередь глава правления «Нефтегаза Украины» А. Коболев уточнил, что соответствующее повышение цен на газ для населения в 2014 г. уже согласовано с Международным валютным фондом (МВФ).

По его словам, даже с учетом этого повышения, 100-процентных расчетов за поставленный газ внутренних потребителей и дружественных отношений с «Газпромом» дефицит бюджета компании в 2014 г. составляет порядка 80 млрд грн (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Министерство финансов прогнозирует максимальный показатель инфляции в Украине в 2014 г. на уровне 12 %. Об этом журналистам сообщил первый заместитель министра финансов А. Мярковский.

«Средняя 8 %, максимальная – 12 %», – сказал А. Мярковский, отвечая на вопрос о том, какой показатель инфляции Минфин закладывает в новую редакцию Госбюджета Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Міністерство фінансів прогнозує збереження стагнації в економіці України в 2014 р. і оцінює можливе падіння ВВП на рівні –3 %. Про це заявив міністр фінансів України

О. Шлапак, передає УНІАН. «Ми думаємо, що цього року економіка продовжить стагнацію. Думаю, отримаємо 3 % падіння ВВП, на жаль», – сказав О. Шлапак (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 25.03).

Во время подготовки изменений в государственный бюджет среди урезания расходов запланировано и уменьшение социальных программ. Об этом рассказала первый заместитель председателя Комитета Верховной Рады по вопросам бюджета, народный депутат Украины О. Калетник.

«К сожалению, правительство приняло решение не повышать в этом году размеры минимальной заработной платы, – отметила О. Калетник. – Не будет меняться и прожиточный минимум для расчета пенсий. Также предполагается отменить ее индексацию для некоторых категорий пенсионеров. На «замораживании» указанных социальных стандартов правительство планирует сэкономить почти 12 млрд грн».

По словам О. Калетник, среди предложений есть и уменьшение социальной помощи, которую получают родители при рождении ребенка. Планируется, что такая помощь не будет превышать 31 тыс. грн и будет выплачиваться постепенно в течение двух лет.

Также под сокращение подпадают расходы, которые планировались для выплаты социальной помощи детям-инвалидам и инвалидам с детства, ведь и они зависят от прожиточного минимума для нетрудоспособных лиц.

«Оптимизировать» расходы в сфере образования предлагается путем повышения нагрузки на педагогов, в частности, увеличить недельные академические часы на каждого учителя, которые нужно разработать на должностной оклад.

Во время секвестра госбюджета сократятся не только социальные расходы, но и расходы развития. Уменьшение так называемых расходов развития бюджета, которые были запланированы на осуществление государственных закупок, строительство и ремонтно-реставрационные работы, кроме положительного момента – сокращение дефицита бюджета,

будет иметь и следующий негатив – чем меньше потратим, тем меньше заработает отечественная экономика (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 25.03).

В Украине упал объем строительных работ.

Объем выполненных строительных работ в Украине за первые два месяца текущего года уменьшился по сравнению с аналогичным периодом 2013 г.

Всего за два месяца строительные компании Украины выполнили работ на 5,847 млрд грн. Общий спад составил 9,8 %. Отметим, что несмотря на слабоактивный январь, когда снижение по сравнению с первым месяцем 2013 г. составило 16,4 %, февраль показал рост на 3,1 %, сообщает украинский Госстат.

Наиболее успешным в январе – феврале был сегмент жилищного строительства, который возрос на 3,6 % до 1,2 млрд грн – февральский прирост к показателю января составил 14,4 %.

В нежилем строительстве показатель ушел в минус на 13,7 % (выполнено работ на 1,68 млрд грн), при этом в феврале было произведено работ меньше, чем в январе на 5,2 %. Инфраструктурный сегмент упал на 12,2 % (2,96 млрд грн), показав рост по отношению к январю на 3,8 %.

По регионам хуже всего дела обстоят в Крыму – объемы работ на полуострове снизились на 75,6 % (148,2 млн грн). Также значительный спад отмечен на Закарпатье – на 35,6 % (21,6 млн грн). В Киеве снижение составило 4,2 %, а всего с негативной тенденцией месяц закончило 19 регионов (*NEW-BUD.UA* (<http://newbud.ua/business/analytics/v-ukraine-upal-obem-stroitelnyh-rabot>). – 2014. – 25.03).

Показники заборгованості із заробітної плати в Україні протягом лютого поточного року збільшилися на 190 млн грн і становлять 998 млн грн, повідомляє УНН з посиланням на інформацію Державної служби статистики.

За повідомленням, 61,8 % з суми заборгованості становлять борги економічно активних підприємств.

При цьому найбільший обсяг заборгованості зафіксовано в промисловості – 454,8 млн грн, а у регіональному розрізі найбільший обсяг заборгованості сформувався в Київській області – 148,5 млн грн.

Зазначимо, раніше міністр соціальної політики Л. Денісова повідомляла, що заборгованість із зарплати у лютому зросла на 14 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 26.03).

Дефицит НАК «Нефтегаз Украины» в этом году составляет около 80 млрд грн. Об этом в среду, 26 марта, сообщил председатель правления компании А. Коболев. «Дефицит в этом году только НАК “Нефтегаз Украины” составляет примерно 80 млрд грн», – цитирует А. Коболева информагентство УНН.

При этом А. Коболев рассказал, что такой дефицит компании согласован с миссией МВФ. И этот дефицит, по его словам, рассчитан с учетом согласованного увеличения цен на газ для населения (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Эксперты Всемирного банка предполагают, что ВВП России может сократиться на 1,8 % в этом году, если дипломатический кризис, вызванный присоединением Крыма, продолжится.

В отчете сказано, что интенсификация политического конфликта может вызвать падение инвестиций и отпугнуть компании от российского рынка.

20–21 марта США и Евросоюз расширили действие визовых и финансовых санкций, опубликовав дополнительные «черные» списки российских парламентариев, бизнесменов, близких В. Путину, и членов правительства, которым запрещен въезд и чьи счета и собственность в США и ЕС замораживаются.

Санкции против отраслей экономики России пока не вводились, хотя об их возможности говорят и Вашингтон, и

Брюссель (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 26.03).

Безробіття у Польщі в лютому знизилося до 13,9 %.

Про це інформує головне статистичне управління (GUS) Польщі.

«Безробіття у лютому знизилося до 13,9 % порівняно з 14 % у січні», – інформує GUS.

Кількість зареєстрованих безробітних у Польщі станом на лютий становила понад 2,2 млн осіб.

Найвищий рівень безробіття у Польщі утримується у північних регіонах – Вармінсько-Мазурському (22,3 %), Кув'ясько-Поморському (18,8 %) та Західнопоморському воєводствах (18,5 %). Тим часом, найменший рівень безробіття спостерігається у центрі країни – Великопольському (10 %) і Мазовецькому (11,4 %) воєводствах, а також у Сілезькому воєводстві на півдні РП (11,7 %).

За даними GUS, наприкінці лютого 250 установ задекларувало намір звільнити найближчим часом 23,9 тис. працівників. Натомість до регіональних управлінь праці подано 97,4 тис. заявок від установ щодо наміру працевлаштування (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України* (<http://www.dcz.gov.ua>). – 2014. – 26.03).

Австрійська служба зайнятості (AMS) у вівторок оприлюднила дані, згідно з якими в 2014 р. рівень безробіття в Австрії досягне 8,1 %. Це більше, ніж торішній рівень у 7,6 %, і найвищий показник з 1953 р.

За повідомленнями AMS, поточного «незначного відновлення економіки» недостатньо, щоб поліпшити прогноз на 2014 і 2015 рр., який в реальному вираженні означає збільшення кількості безробітних на 21 200, і досягне 308 400 осіб в 2014 р. Незначне поліпшення очікується в III кварталі 2015 р.

Найбільше скорочення робочих місць очікується в банківському секторі, що проводиться з метою реструктури-

зації та скорочення витрат (*Інтернет-портал державної служби зайнятості України (<http://www.dcz.gov.ua>)*. – 2014. – 26.03).
